

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona syysk. 13 - Wed. Sept. 13, 1989

FINNISH AMERICAN WEEKLY

85 vuosikerta LXXXV No. 36

45 cents

Bush julistanut huumesodan

WASHINGTON - Sanoen huumeitten olevan "suurimman kansallisen uhamme" - presidentti Bush julisti viime viikon tiistaina \$7.9 biljoonan sodan huumausaineita vastaan. Puheessaan presidentti vaati kovempia rangaistuksia huumeitten käyttäjille, lisävaroja vankiloille, uusia hoito-

ohjelmia ja valistustyön lisäämistä.

Bush antoi varoituksen Latinalaisen-Amerikan huume-loordeille sanoen "sääntöjen muuttuneen" ja lupasi Yhdysvaltojen sotavoimien apua mille tahansa apua pyytävälle hallitukselle.

Ensimmäisessä Valkoisen talon televisioidussa puheessaan Bush nosti katsojien nähtäväksi pussillisen Valkoisen talon edustalta kaapattua crackiä, vaatien ankarampia rangaistuksia kaikille huumeitten käyttäjille.

Bushin mukaan taistelu on

mahdollista veroja nostamatta tai kansallista velkataakkaa kasvattamatta.

Mutta tällä kertaa demokraatit eivät ole ainoita, jotka ovat suhtautuneet pessimistisesti presidentin esitykseen. Monet republikaaniset kongressin jäsenet ovat alkaneet

kysellä, mistä nuo \$7.9 biljoonaa saadaan vaarantamatta muita hallituksen ohjelmia.

Bush ehdotti \$449 miljoonaa kansainvälisiin toimiin, niitten joukossa \$260 miljoonan sotilasapu Kolumbialle, Bolivialle ja Perulle.

Kotimaisiin poliisitoimiin \$3.1 biljoonaa, \$1.6 biljoonaa vankiloille, \$1.2 biljoonaa valistustyöhön, \$925 miljoonaa huumeitten orjien hoitoon, \$350 miljoonaa osavaltioitten ja kuntien poliisitoimiin ja \$250 miljoonaa laki-istuinten laajentamistoimiin.

Monien kriitikkojen mukaan Bush ei esittänyt juuri mitään uutta. Edustajainhuoneen lakiasiallisen komitean demokraattinen puheenjohtaja Don Edwards sanoi suunnitelmassa "ehdotettavan vain lisää lähes kaikkea sitä, mikä ei ole tuottanut tuloksia - lisää pidätyksiä, lisää vankiloita, ankarampia tuomioita."

Takaisin koulun penkille.

Tässä pikkuoppilas luovalla tauolla.

Talouden uskotaan kasvavan edelleen

WASHINGTON - Kaupaministeriön laskeman talousindeksin mukaan Yhdysvaltain hidas mutta tasainen kasvu jatkuu edelleen.

Elokuun työttömyystilastot olivat myös entisillään, 5.2 prosentissa. Työvoimaministeriön tietojen mukaan uusia työpaikkoja syntyi runsaasti puhelinalan lakon vaikutuksesta huolimatta.

Arvioiden mukaan työpaikkojen kasvu olisi ollut kaksinkertainen, mikäli 108,000 lakkossa ollutta työntekijää olisi laskettu mukaan elokuun palkalistoihin.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8 - 10

- Connecticut's Heritage Society
- Roy Helander perusing the papers
- Boston Finlandia Foundation
- Finnish traditions to be celebrated in Gardner, Mass.

Sisäsivuilla:

- Connecticutin kulmilta sivu 4
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Urheilua sivu 6
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1989. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months. *Raivaaja*, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Lennot savuttomiksi

Kuusitoista kuukautta sitten kongressi kielsi tupakoinnin kaksituntisilla ja sitä lyhyemmillä lennoilla. Tutkimusaineisto puoltaa selvästi tupakoinnin kieltämistä kaikilla kotimaisilla lennoilla ja ehdottaa, että se laajennettaisiin käsittämään kansainvälisetkin lennot.

Asia on parhaillaan kongressin käsittelyssä. Kaikki merkit viittaavat siihen, että edessä on pitkä ja kiivas taistelu siitä, kenellä on oikeus päättää lennämme savuntäyteisessä vai savuttomassa lentokoneessa.

Kiellon laajentamista voitaisiin pitää selvänä voitonmerkkinä niille, jotka ovat vaatineet tupakoinnin rajoittamista julkisilla paikoilla. Tilastot osoittavat kotimaisten sikaarien menekien laskeutuneen tuntuvasti viime aikoina. Tupakointia on ryhdytty tuntuvasti rajoittamaan mm. ravintoloissa ja julkisissa kulkuneuvoissa.

Tupakan painostusryhmällä on kuitenkin melkoisesti mahtia ja politiikkojen tiedetään marsivan enemmän rahan kuin tutkimusaineiston vanavedessä.

Entäpä tupakoinnin vaikutus kanssamatkustajiin, lentoemäntiin ja stueriteihin? Tutkimukset osoittavat, että tupakoitsijoidenkin enemmistö kannattaa savuttomia lentoja ja suosittelee kiellon laajentamista nykyisestä käsittämään kaikki kotimaiset lennot. Lentoyhtiöt ovat arkoja päätöksen teossa, koska pelkäävät menettävänsä asiakkaita.

Terveysviranomaiset ovat tulleet siihen johtopäätökseen, että usein lentävät henkilöt ja varsinkin lentoemännät ovat alttiita keuhkosyövälle. Monet lähes 20 vuotta lentäneet lentoemännät näyttävät kärsivän kroonisista keuhkotaudeista jouduttuaan jatkuvasti hengittämään savuntäyteistä ilmaa.

Ne, jotka eivät voi olla ilman savuketta kahta tuntia kauempaa, voivat jakaa pitkän lentomatkan useilla välilaskuilla voidakseen täyttää nikotiinitarpeensa. Ei ole oikein, että muut joutuvat kärsimään heidän kustannuksellaan.

Salaisen pöytäkirjan pitkä varjo

Baltit haluavat poistaa neuvottelupöydältä Molotov - Ribbentropin sopimuksen. Mutta suostuuko Neuvostoliitto arvioimaan Baltian tasavaltojen asemaa uudelleen?

Stalinin ja Hitlerin salainen sopimus Euroopan jakamisesta etupiireihin täytti 50 vuotta.

Vielä äskettäin olisi sopimuksesta joutunut Neuvostoliitossa vankilaan. Mutta nyt lisäpöytäkirja julkaistiin jo Neuvostoliiton kommunistisen puolueen keskuskomitean viikkolehdestä.

Ulkoministerit Vjatsheslav Molotov ja Joachim von Ribbentrop laativat 23. 8. 1939 Moskovassa hyökkäämättömyyssopimuksen, jonka salainen lisä jätti Neuvostoliiton etupiiriin Suomen, Viron, Latvian, Bessarabian (nykyisen Moldavian) ja osan Puolaa, sekä myöhemmin tehdyn tarkistuksen jälkeen myös Liettuan.

Baltiassa on puolitoistavuotisen glasnostin aikana kysely, eikö Neuvostoliiton pitäisi suostua "vääräydellä vallattujen" alueiden täyteen itsenäisyyteen. Tai eikö ainakin niiden pyrkimys kohti mahdollisimman suurta taloudellista ja poliittista itsemääräämisoikeutta ole oikeutettu.

Jos Baltian maat voivat salaisen sopimuksen perusteella osoittaa, että uusi poliittinen järjestelmä tuotiin niihin voimakkein ulkoa, ne voivat esittää suhteiden käsittelemistä kokonaan uudelta pohjalta.

"Tähän Baltiassa pyritään: halutaan tyhjentää pöytä ja arvioida Baltian neuvostovaltojen rooli uudestaan", Ulkopoliittisen instituutin tutkija Jyrki Iivonen sanoo.

Parlamentti selvittää lisäpöytäkirjan

Neuvostoparlamentti perusti keuhkolla Baltian kansanedustajien aloitteesta komitean selvittämään lisäpöytäkirjaa koskevat kysymykset sen 50-vuotispäivään mennessä.

Raportin ensi osassa todetaan ennakkotietojen mukaan, että salainen lisäpöytäkirja "kuvasi Stalinin ulkopoliittikan imperialistista luonnetta", eikä sillä olisi ollut kansan tukea.

Moskovasta katsottuna suuren maan ulkoreunat rakoilevat. Niskuroivat tasavallat ovat esimerkkinä muille vielä uinuville. Vallankäyttäjistä näyttää epäilemättä uhkaavalta, kun neuvostovalloja ja NKP:n valtaaseman oikeudesta kysellään.

Jyrki Iivosen mukaan keskustelussa neuvostovallojen oikeudesta osapuolet vetäytyivät itselleen sopiviin perusteluihin pykäliin ja periaatteisiin.

Konservatiivit korostavat Neuvostoliiton yhtenäisyyttä ja demokraattista sentralismia - eli moskovajohtoisuutta - sekä tarvetta säilyttää läntiset rajat vakaina eli entisellään. Arvostelijat muistuttavat perustuslain pykälästä, jonka mukaan tasavalloilla on oikeus erota Neuvostoliitosta.

Pelissä on myös periaatteiden kääntöpuoli, talous: kuka sitä ohjaa, kenen hyödyksi, ja keiden maksettavaksi lankeaa muutosten lasku?

Nyt julkistettu kansallisuuspolitiikan uusi ohjelma lupaa tasavalloille lisää itsemääräämisoikeutta.

On luvassa keskuskomitean kansallisuustunto, ja Baltian tasavaltojen lisäksi ehkä muutkin saavat lisää liikkumavaraa.

Neuvostotasavallat (15), autonomiset alueet (20) ja pienemmät hallinnolliset yksiköt ovat keskenään kovin erilaisia. Baltian politiikan perinne ja ehkä kanssakäymisen rauhallinen tyyli on hillinnyt väkivaltaisuuksia.

Kaspianmeren eteläpuolella sellainen kulttuuri puuttuu, Jyrki Iivonen pohtii. "Tarvittiin keskusvallan aktiivinen väliintulo laannuttamaan tilanne esimerkiksi Gruusiassa."

Miten luoda tasavaltoihin itsenäinen talous?

Puhtaan taloudellisesti Baltia ei olisi Neuvostoliitolle korvaamaton, sen tuotannon arvo on muutama prosentti maan kansantuotteesta. Mutta muutamilla aloilla se on

keskeinen.

Baltian satamat ovat man-nervaltiolle tärkeitä. Viro toimittaa energiaa ja elintarvikkeita Leningradin alueelle. Riika on elektroniikkakeskus, Latvia iso nimi kuljetusväline-teollisuudessa. Maiden teollisuus ja maatalous ovat Neuvostoliiton keskitasoa tuottavampia.

Mitä taloudellinen itsehallinto voisi olla tasavalloissa, jotka ovat näihin asti voineet vaikuttaa alle 10 prosenttiin teollisuustuotannostaan?

Muun on määrännyt Moskova.

Arviota vaikeuttaa jo se, että koko Neuvostoliiton uusi talouspolitiikka on muotoiltu epäpäämääräisesti, sanoo englantilaisen Birminghamin yliopiston vieraileva tutkija Pekka Sutela. Keskusjohtoisuuden ja markkinavetoisuuden välinen linjanveto on tekemättä, eikä ole tehty läheskään tarpeeksi talouden peruongelmien ratkaisemiseksi, Sutela arvioi.

Neuvostoliiton päättäjät näyttäisivät haluavan enemmän keskusjohtoisuutta kuin baltit, jotka tavoittelevat markkinavetoisuutta, jonkinlaista kapitalismia siis.

"On vaikea luoda markkinavetoista taloutta pienten yksiköiden sisällä", Sutela arvioi. "Paikallista päätösvaltaa voi yrittää lisätä, mutta se ei useinkaan onnistu." Kiinassa ja Jugoslaviassa on sellaisia kokemuksia.

Taluspäätökset voivat siirtyä poliitikoille, jotka eivät tahdo toteuttaa rationalisointia. Rahaa saatetaan myös tuhlailla ja inflaatio kiihtyy.

"Baltiassa olisi sitä paitsi erinomaisen vaikea harjoittaa toisenlaista talouspolitiikkaa kuin muualla Neuvostoliitossa, puhumattakaan oman valtuutan käyttöönotosta. Esimerkiksi alueellinen rahapolitiikka ei helposti toimi. Raha liikkuu rajojen yli, kuten Suomessa nähdään."

Sutela muistuttaa, että Baltian tärkein teollisuustuotanto on riippuvainen Neuvostoliiton raaka-ainetoimituksista jatkua seuraavalla sivulla

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Nimipäivät

Syyskuun 25 p., Kullervo
Syyskuun 26 p., Kuisma
Syyskuun 27 p., Vesa
Syyskuun 28 p., Arja
Syyskuun 29 p., Mikko, Mika,
Mikael, Miika
Syyskuun 30 p., Sorja
Lokakuun 1 p., Rauno

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1989: Yhteensä: \$11,620,26

Finnish American Club of Saiman ja Raivaajan 83:ltä Kesäjuhlista \$1,267.41

Saiman Puistossa pidettävien Kesäjuhlien tulot jaetaan aina Raivaajan ja FACS:n kesken.

Kiitos kaikille, jotka antoivat panoksensa joko työskentelemällä juhlien hyväksi tai osallistumalla niihin! Autatte siten suomalaisen kulttuurin ja perinteiden ylläpitoa. Juhlien voittotulot ovat tärkeitä niin Raivaajan kuin Saiman Puistonkin tulevaisuudelle.

SALAISEN ... jatkoa edelliseltä

ja markkinoista: "Jos kauppa muuttuisi valuuttapohjaiseksi, saattaisi Moskovakin veloittaa myymästään energiasta käyvän valuuttahinnan."

Nyt Neuvostoliitossa aiotaan innostaa maataloustuottajia ostamalla heiltä tuotteita myös halvalla. Sutela ei usko kahden valuutan järjestelmään. Ainakaan Puolassa tai Israelissa se ei ole onnistunut.

Länsivienti olisi myös balteille vaikeaa EY-Euroopassa, Sutela sanoo.

Baltit voivat yrittää houkuttaa ulkomaista pääomaa. Mutta riittääkö sijoittajille pelkkä halpa, joskin luterilaisesta työetiikkaa toteuttava työvoima, jos käytössä ei ole luonnonvaroja ja kun kerran saastuttamista tahdotaan rajoittaa?

Baltia on osa puolustuksen selkärankaa

Neuvostoliitolla on Baltiassa ainakin 100,000 maavoimien ja Itämeren laivastossa 84,000 merivoimien sotilasta satamiin, tukikohtineen ja lentokenttiin.

Baltian alueen merkitys Neuvostoliiton ilmavalvonnassa ja puolustuksessa on kasvanut, sanoo sotatieteen laitoksen tutkija Juha Harjula.

Baltian sotilaspiiri on osa tärkeää läntistä sotänäyttämöä. Siellä olevat maavoimien joukot on merkitty käytettäväksi Keski-Euroopassa. Neuvostoliitto korosti Baltian roolia kesäkuussa Wienin neuvotteluissa, kun se joukkojen supistamishetimitään täsmäsi Baltian osaksi Keski-Euroopan aluetta, Harjula muistuttaa.

Baltia on myös Venäjän sydänalueen ilmapuolustusvyöhyke. Ilmapuolustusjärjestelmiä on Harjulan mukaan parannettu 1980-luvulla. Myös tiestöä sekä laivasto- ja lautayhteyksiä on parannettu.

Baltia on Itämeren laivaston kotialue. Laivaston sota-ajan tehtävänä on tukea maasotaa Keski-Euroopassa ja ottaa haltuunsa Tanskan salmet.

Itämeren laivaston tärkein satama on Kaliningrad, jossa on laivaston, ilmavoimien ja sotilaspiirin päämaja. Kaupunki kuuluu Venäjän neuvostotasavaltaan, joten Baltian autonomiapyrkimys ei ulotu siihen.

Läntisten lähteiden mukaan Itämeren rannikon telakat huoltavat ainakin puolet Neuvostoliiton sotalaivoista. Tärkein sotilastelakka on Kronshtadtissa Leningradin luona.

Itämeren laivaston kotialueen merkitystä vahvistaa se, että merivoimat on jätetty aserajoitusneuvottelujen ulkopuolelle. Laivaston merkitys on jatkuvasti kasvanut puolustusliittojen kaavailuissa. Sekä Yhdysvaltain että Neuvostoliiton ydinasearsenaalien valtaosa on nykyisin laivastoissa.

Länsilähteet laskevat Baltian maavoimien ydinasevaruudeksi 25 keskimatkan ballistista ohjusta sekä tykeillä ammuttavia ydinkranaatteja.

Tallinnan luona sijaitsee lisäksi manntentenvälisen ohjusten varhaisvaroitusasema, mahdollinen sotilaallinen kohde mahdollisessa konfliktissa.

Baltiasta ei luovuta - puhumattakaan Karjalasta

Ruotsin puolustusvoimain komentaja, kenraali Bengt Gustafsson on kertonut Ruotsin seuraavan tarkasti, sijoittaako Neuvostoliitto Keski-Euroopasta vetämiään laitteita ja joukkoja Baltiaan tai Leningradin sotilasalueelle.

"Neuvostoliiton täytyy pitää Baltiassa tärkeänä puolustuksellaan. Glasnostin ja perestroikan keskellä on vahvistettu ilmapuolustusta sekä Baltiassa että eteläisen Itämeren rannikon uusin ilmapuolustusasemin", Gustafsson lausui äskettäin Svenska Dagbladetissa.

Neuvostoliiton puolustusministeri Dmitri Jazov vakuutti vieraillessaan Helsingissä, että Baltiaan ei lisätä joukkoja.

Ruotsalaisten lisäksi "monien muidenkin on vaikea ymmärtää" Baltian alueen valmiuden tehostamista "juuri kun Neuvostoliitto yrittää monin tavoin näyttää vähemmän sotaisalta Euroopassa", sanoo Lontoossa sijaitsevan Kansainvälisen strategisen tutkimuslaitoksen IISS:n tutkija Renee De Nevers. Hän pitää silti perusteettomana pelkoa, että Keski-Euroopan joukkoja siirrettäisiin Baltiaan: "Baltia kuuluu läntiseen komentopiiriin, eikä monien siirto näyttäisi hyvältä."

De Neversin mukaan Neu-

vostoliitto voisi ohentaa läsnäoloaan Baltiassa vain, jos se olisi varma vakaasta tilanteesta Itä-Saksassa ja Puolassa. Hän arvioi, että puolustusvoimien uudelleenjärjestelykin voi vähentää joukkoja, mutta siihen menee aikaa.

Juha Harjulakaan ei usko merkittäviin muutoksiin Baltiassa muutoin kuin osana Wienin neuvotteluratkaisua: "Neuvostoliitto on jo nyt mennyt niin pitkälle yksipuolisissa

supistuksissaan, että se tuskin enää vähentää Baltian joukkojaan."

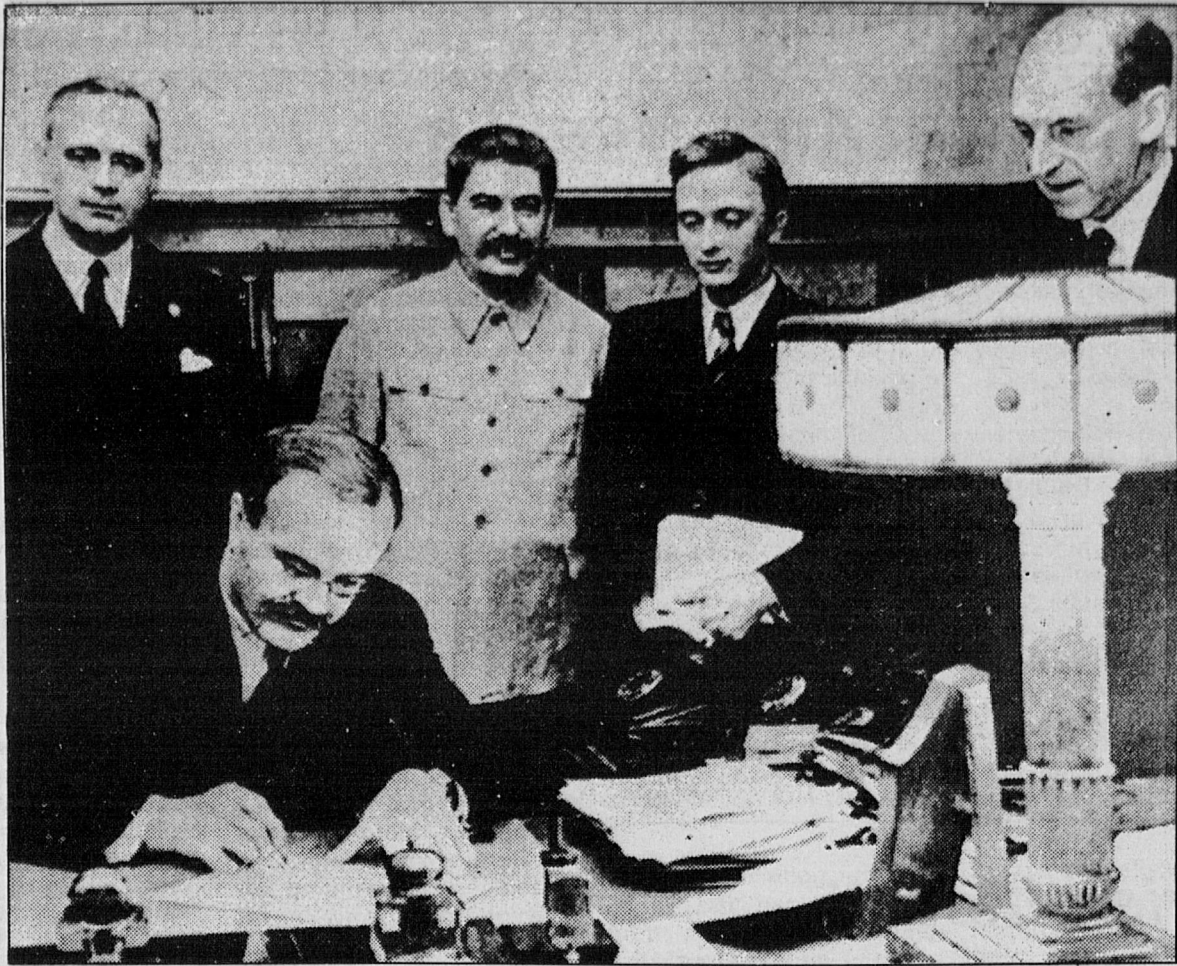
De Neversin mielestä mikään arvio Molotov - Ribbentropin sopimuksen lisäpöytäkirjasta ei saisi Neuvostoliittoa pitämään Baltian merkittävää tai täyttää itsenäisyyttä perusteltuna.

"Se olisi ennakkotapaus, josta otettaisiin oppia Moldaviassa, Armeniassa, Azerbaidzhanissa, Gruusiassa."

Lisäpöytäkirja koski myös Suomea, mutta Karjalaa olisi vielä turhempi anella takaisin. Neuvostoliiton vakiintuneen kannan mukaanhan Suomi oli hyökkääjä, De Nevers muistuttaa.

Puolustusministeri Jazov korostikin, että Neuvostoliitto ei aio tarkistaa maittemme välistä rajaa.

Sole Lahtinen
(HS)

Vjatshev Molotov allekirjoittaa Saksan ja Neuvostoliiton hyökkäämättömyyssopimusta Moskovassa 23.8.1939. Molotovin takana Joachim von Ribbentrop ja Josif Stalin.

Song of Finland - Tuhansien laulujen maa

Hienon kirjan on toimittanut säveltäjä Einari Marvia, joka sanoo teoksestaan näin:

"Kokoelman perimmäinen tarkoitus on toimia eräänä ulkosuomalaisten yhdyssiteenä vanhaan, joko omaan tai vanhempien kotimaahan. Tähän saakka näitä siteitä on ylläpidetty lähinnä kirjojen ja kuvateosten, siis sanan ja kuvan välityksellä. Ne ovat toki ensisijaisia välineitä yhteydenpidossa entiseen kotimaahan.

Mutta eräs tärkeä yhteyden mahdollisuus on jäänyt hoitamatta: maamme kauniit kan-

sanlaulut ja muut suomalaisille rakkaat sävelmät. Käsitykseni mukaan niiden luomat siteet ovat, jos mahdollista, vielä herkemmat kuin luetun sanan ja nähdyn kuvan tuoma yhteyden tunne.

Laulu vanhasta kotimaasta, muisto vanhempien tai isovanhempien laulamista lauluista - tai vaikkapa uusien iloisten tai tunnelmallisten suomalaisten laulujen oppiminen luulisi syväkdyttävän useimpien ulkomaalaisten sydämiä ja tuovan kotimaan muistot lämpiminä mieliin.

Siirtolaisuuden alkamisesta on jo kulunut pari kolme miespolvea. Uutiset ovat usein kertoneet luonnollisen ja vääjäämättömän tosiasian: suomalaisuus ja suomen kielen taito hiipuvat.

Useimpien laulujen englannintaja, Aina Swan-Cutler, itse amerikansuomalainen, on tuonut esiin erään mitä tärkeimman näkökohdan, kun ajatellaan kokoelman merkitystä: se pystyy mieluisalla tavalla tukemaan suomen kielen pysymistä muistissa, jopa vaikeuttamaan kielen oppimiseen.

Laulaja saa valita, kumman kielen tahtoo, ja aina on sa-

massa yhteydessä tarjolla vastine toisella kielellä. Mielestäni tätä hyödyllistä näkökohtaa olisi hyvä korostaa kokoelmaa tarjottaessa. Olen pyrkinyt luomaan kokoelman laulustosta mahdollisimman monipuolisen. Sisällysluettelon väliotsikoista selviävät sen tärkeimmät aihepiirit. Ehdustettuna on todella koko laulustomme isänmaallisista lauluista viisuihin asti. Vain iskelmät puuttuvat, mutta nehan ovat päivänperhosia.

Luulisin vilpittömästi, että jokainen ulkosuomalainen löytää kokoelmasta sellaisia lauluja, jotka häntä kiinnostavat. Onkohan kaikilla ulkosuomalaisilla edes Maamme laulun tai Suomen laulun nuotteja kotonaan? Puhumattakaan niiden englanninkielisistä sanoista? Olen pyrkinyt tekemään kokoelman mahdollisimman käyttökelpoiseksi. Tekemäni pianosovitukset ovat helpot ja luontevat, mutta täytännevä silti taiteellisuuden vaatimukset. Laulut voi esittää sekä yksinlauluina että yhteislauluina, esim. suomalaisten iltamissa taikka vain perhepiirissä. Sointumerkki-

en ansiosta ne voi säestää
jatkuu sivulla 5

Einari Marvia

Voluntown, Conn.

Iltamat Aura Haalilla

Aura Seuran ohjelma ilta onnistui hyvin elok. 19 p:nä. Sali täyttyi yleisöllä. Illan juontajana toimi kunniakonsuli Carl D. Anderson. Puheenjohtaja Olavi Kurko lausui yleisön tervetulleeksi ja niin ohjelma alkoi.

Ensimmäisenä esityksenä oli yksiosainen näytelmä "Mäntyharjun pojat lähti reissulle". Pojat olivat Olavi Kurko ja Paul Maunula. He vain saapuivat lavalle, nostivat laukunsa ja lähtivät reissuun!!! Sen pituinen se.

Naurua riitti yleisölle, kun he huomasivat, että pojat vaan kävelivät ovesta ulos.

Sitä - seurasi Aura Seuran mieslaulajat Harri Manner,

Hannu Mäkipuro, Jack Ahonen, Paul Maunula ja Olavi Kurko. He lauloivat komeasti Mark Mäkipuron johdolla, "Kun pojat ne raitilla", "Suomen laulu" ja "Ol' kaunis kesäilta".

Pianistitaiteilija Malle Magi Koor ilahdutti yleisöä loistoesityksellään soittaen kolme kappaletta. Olimme kiitollisia saadessamme Mallen esiintymään kotiseudulleen, hän kun on usein konsertoimassa eripuolilla maailmaa.

Malle on syntynyt Virossa ja oli jo siellä asuessaan tunnettu konsertti-pianisti. Muutettuaan Yhdysvaltoihin hän jatkoi opintojaan saaden Master of Arts oppiarvon ja Ph. D. arvot. Hän on myös tunnettu

säveltäjä. Hän asuu Voluntownissa miehensä Oscar Koorin kanssa.

Olemme iloisia, että meillä on näin lahjakas taiteilija keskuudessamme. Seisovan yleisön aploodit kaikuivat hänelle Aura Haalilla.

Laulua esitti Olavi Kurko mandoliininsa ja Hannun kitaran säestykseen. Tämä oli Ellen Majosen lauluesityksen tilalle, koska Ellen sairastui, eikä voinut olla mukana. Myös mukaan emme saaneet Aatos Autiota tällä kertaa.

Hauskan kuvaelman esitti Mirja Kurko ja sisarensa Leena Kokk nimeltään "Kaksi akkaa pussipysäkillä." Kyllä aikoilla juttua ja juoruja riitti kaikkien huviksi.

Hannu Mäkipuro lauloi Romeo Bernier'n hanurin ja Juha Javanaisen bassokitara säestyksellä Veikko Ahvenaisen säveltämän laulun "Jäi kaus taakse synnyinmaa." Tämä on laulu, jonka Hannu esittää Finlandia Talolla Helsingissä syysk. 16 p:nä Veikko Ahvenaisen suurjuhlilla.

Toisen laulun nimeltään "Viimeiset kyneleet" Hannu esittää Rantasipi hotellissa Hyvinkäällä ollessaan kierteella Veikon 60-vuotissyntymäpäivä ja 50-vuotisjuhlavuosikonserteissa.

Illan ohjelma päättyi Finnish American Heritage Society'n kansantanssien esitykseen. Heitä on aina ilo katsella tanssimassa kauniissa kansallispuvissaan.

Kahvitaun jälkeen tanssitiin puoleen yöhön Romeon, Hannun ja Juhan tanssin säveliin. Hauska ilta se olikin.

E.M.

Canterbury, Ct.

Tori Finnish Hallilla

Finnish-American Heritage Society pitää ensimmäisen "Tori Päivän" lauantaina, syysk. 16 p:nä kello 10 - 4 ip.

Torilla myydään suomalaisia räsymattoja, puuveistoksia, kynttilän jalkoja ym. käsitöitä. Myös T-paitoja, suomalaisia kasetteja sekä pullaa ja muita leivonnaisia.

Virvokkeina on saatavana nakkeja (hot dogs) soodaa ja pullakahvit.

Meillä on ilo saada taidemaalari Millie Wiskarin tauluja näytteille ja myytäväksi. Kannattaa yksistään tulla niitä ihailemaan.

Hannun kanssa kävimme Millien taidenäyttelyn avajaisissa elok. 27 p:nä Willoughby Wallace kirjastossa, Stony Creek, Ct. Totesimme hänet

lahjakkaaksi taidemaalariksi ja ihastuimme erikoisesti hänen Suomi-aiheisiin vesiväreteoksiinsa, joista ostimme heti yhden.

Pöytiä on vielä muutama saatavana käsitöitä (crafts) varten hinta on \$10. Tilauksen voi tehdä soittamalla Burt Jernströmille 376-9761 tai Eila Mäkipurille 423-3854.

Jos torimme onnistuu, pidämme sen vuotuisena tapahtumana. Siis tarvitsemme kannatustanne.

Muistiin voitte jo laittaa myös lokak. 7 p:nä olevan Banquet-tanssi-iltaman, joka pidetään Tamarack Lodgella Voluntownissa. Tässä tilaisuudessa nostetaan voittoliput arpajaisiin, joissa päävoittona on matka Suomeen Fin-
nairilla.

Aforismitietäjä

1. Kuka on sanonut: Amerikkalainen ihanne on nuoruus-kaunis, tyhjä nauru.
2. Naiseksi ei synnytä, naiseksi tullaan.
3. On vain kahdenlaisia naisia: rumia ja maalattuja.
4. Nainen on maailman neekeri.
5. Rakkaus on vakava mielisairaus.
6. Jos pelkää yksinäisyyttä, älä mene naimisiin.
7. Kokemus on nimi, jonka jokainen antaa erehdyksilleen.
8. Sodan ääni on ihmisen ääni.
9. Ihminen ei ole mitään muuta kuin miksi hän itsensä tekee. Se on eksistentiaalismin ensimmäinen periaate.
10. Ihminen on ainoa eläin, joka itse valmistaa häkkinsä.

Oikeat vastaukset sivulla 7

Suomen uutisia

Tampella
sopimus
hyväksyttiin

Tampereen kaupunginvaltuusto hyväksyi äänin 56-8 kiistellyn sopimuksen, jonka mukaan Tampella Oy:n omistamalla 27 hehtaarin alueelle Tampereen keskustassa saadaan rakentaa 420,000 neliötä asuntoja, kauppia ja muuta liiketila.

Sopimus saimukaansa ponnien, jonka mukaan alueen suunnittelusta on hankittava erilaisia vaihtoehtoisia malleja esimerkiksi kutsukilpailun avulla.

Kristillisille
uusi
puheenjohtaja

Kristillisen liiton puoluekokous valitsi puolueelle uudeksi puheenjohtajaksi kansanedustaja Toimi Kankaanpää. Esko Almgrenin vetäytymisestä tahdostaan syr-

jään. Valinta ei ollut yksimielinen, vaan Kankaanpää valittiin äänestyksen jälkeen äänin 246-160.

Lihassoppa-päivällinen

ja

Pelipäivä

Aura Haalilla, Voluntown, CT

Sunnuntaina, syysk. 17. p:nä klo 12 - 4 ip.

Tulkaa mukaan syömään maukasta soppaa ja pitämään iloa kanssamme

Hinta \$5.00 aikuisilta

\$2.50 alle 12 v. lapsilta

Sanomalehti
aina ajan tasallaSuomen
PääkonsulinvirastoFinland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi- ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
RecappingCommerce Ave.
DANIELSON, CT.THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

TuliKivi uunit ja rakennuskivi esillä

Seuraavissa näyttelyissä:

1. Bethlehem Agricultural Fair, Sept. 9-10, Bethlehem, CT
2. Home and Consumer Expo, Sept. 15-17, Wilmington, DE
3. Virginia State Fair, Sept. 21-Oct. 1, Richmond, VA
4. Common Ground Fair, Sept. 22-24, Common, ME
5. Fall Home and Energy Show, Sept. 22-24, Palatine, IL
6. New England Interior Design Show, Sept. 22-24, Boston, MA
7. New York State Association, Arch Show, Sept. 22-24, NY
8. Litchfield County Home Show, Sept. 29-Oct. 1, Litchfield, CT
9. Home Energy Show, Oct. 5-9, Madison, NJ
10. Building Virginia, Oct. 12-15, Richmond, VA
11. Rhode Island Fall Home Show, Oct. 13-15, Newport, RI
12. Fall New England Home Show, Oct. 18-22, Boston, MA
13. Portland Home Show, Oct. 20-22, Portland, ME
14. Center of New England Home Show, Nov. 2-5, Foxboro, MA
15. The Western New England Fall Home Show, Nov. 2-5 Springfield, MA
16. Build Boston, Nov. 15-19, Boston, MA

TuliKivi uunit on testattu ja täyttävät UL-standardit. Rakennuskivi-infoa Sweets catalog 04400/NES. Lisätietoja myös Toll free numerosta 1-800-962-3692.

TuliKivi

The New Alberene Stone Co., Inc.
P.O. Box 300, Schuylers, VA 22969 (804)831-2228

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Tel. 774-3284 Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Floridan kuulumisia

Jack Ujasen muistolle

Jack oli syntynyt Ylistarossa Vittingin kylässä yhtenä torppari Tapani Ujasen seitsemästä lapsesta jouluk. 8, p:nä 1890. Hänen elämänsä päättyi elok. 15, 1989 Lake Worth, Floridassa.

Suomesta hän oli tullut 20-vuotiaana nuorukaisena tähän maahan, ensiksi New Hampshiren osavaltioon. Aluksi hän työskenteli metsissä, kaivoksissa ym. työpaikoissa, joissa yleensä siirtolaist joutuivat aloittamaan.

Hautajaiset oli järjestetty Mack Stephensonin hautauskappeliin elok. 15 p:nä kello 11 aamulla. Urkumusiikista huolehti Kerttu Nevala. Pastori Wilbert Törmälä puhui ja suoritti papilliset tehtävät.

Allekirjoittanut kymmenien vuosien tuttavana puhui vähän Jackin elämästä. Me hänen tuttavana ja toverina tunsimme hänet maltillisena, vähän puhuvana ja opimhaluisena miehenä, joka oli aina valmis uhrautumaan toisten hyväksi.

Suomessa hän ei ollut minikäänlaista koulutusta saanut, vaan omintakeisen opiskelun avulla hän kehitti ja kasvatti itseään. Tiesin hänen olleen kahtenakin vuonna Duluthissa olevan Työväen Opiston oppilaana.

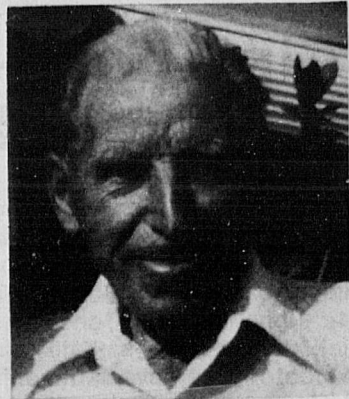
Vuonna 1926-27 olin itsenkin siellä oppilaana ja siellä ollessani tulinkin näkemään, miten ahkera opiskelija Jack todella oli. Hän ei milloinkaan

kuluttanut aikaansa turhaan kuten me toiset joskus teimme.

Hän jos kukaan otti elämän ohjeekseen sanonnan "Tietoisuus on voimaa". Sitä tietoisuutta hän koetti kerätä itselleen koko elämänsä ajan.

Hänen opimhalunsa tuli muiltakin huomatuksi ja niinpä häntä pyydettiin Duluthissa ilmestyvän Industrialisti lehtemme toimitukseen harjoittelijaksi. Lehti ilmestyi kuutena päivänä viikossa, joten toimittajia tarvittiin useampia.

Vuosien kuluessa alkoi olla toimittajista pula entisten vanhetessa ja jäädessä eläkkeelle. Osa kuolikin ja siksi päyritettiin nuoria opimhaluisia saada toimitukseen harjoittelijoiksi, mutta ei niistä tahtonut pysyviä saada, sillä eihän lehden toimittaminenkaan ole helpoimpia ammatteja.

Jack Ujanen

Jack Ujanen Lake Worthissa sijaitsevan Kenttähaalin edustalla.

Kuva: Reino Laine

Jack kuitenkin oli pysyväinen, hänellä ei ollut tapanaan jättää aloittamaansa puoliväliin, vaan oli harjoittelijana siksi kunnes hänestä tuli toimittaja. Jack pysyi lehden mukana toisten toimittajien jättäessä lehden.

Päätoimittaja Ivar Vapaa oli toinen, joka vielä jonkun vuoden oli toimituksessa eläkevuosinaanakin, vaan kun hänen ehdotuksestaan ei itsepäinen kannattajajoukko suostunut lopettamaan lehteä, niin hänkin lähti.

Jack jäi yksin toimittamaan kaksi kertaa viikossa ilmestyvää lehteämme vielä moneksi vuodeksi, toivoen aina, että johtokunta saisi hänen tilalleen uuden miehen, että hänkin pääsisi toisten kanssa nauttimaan Floridan lämmöstä. Hänen uhrautuvainen luonteensa ei antanut hänen jättää lehteä pulaan ennen kuin viimein päätettiin lehti lopettaa vuonna 1975.

Niin Jack pääsi viimeinkin tänne toivomaansa Floridaan ja hänen erikoisen hyvä terveytensä antoi hänelle tilaisuuden nauttia Floridan lämmöstä vielä 15 vuotta.

Ei hänsiiltä täälläkään joutunut ollut. Hän hoiti itsensä ja kotinsa melkein loppuun asti. Vasta pari kuukautta ennen kuolemaansa hän muutti Suomalaiseen Lepokotiimme.

Siellä myös pidettiin hänel-

le hautauspäivän iltapäivällä muistokahviamme, jossa myös esitettiin ohjelmaa. Pastori Salo puhui, Elina Kuronen lauloi, Reino Laine sanoi kiitokset Kauko Ujaselle (Jackin veljen poika) Hibiscos pensasta, jonka hän oli lahjoittanut kasvamaan ja kukkimaan Lepokodin maalla Jackin muistoksi. Kauko oli tullut Canadasta vaimonsa kanssa järjestämään setänsä hautajaisia.

Ja niin päättyi korkean iän saavuttaneen kunnan toverin elämä. Hän jätti pysyvän muiston kaikkien hänet tunteiden mieliin.

Olga Hill

SONG...
jatkoa sivulta 3

myös harmonikalla tai kitaralla."

Teos on nyt saatavana Rai-vaajan toimituksesta. Hinta on \$35.00. Lisäksi \$2.00 postikuluina ja Massan asukkaille \$1.75 myyntivero.

John O. Virtanen

Suomen uutisia

SKP lopettaa toimintansa

Suomen kommunistinen puolue aikoo ensi huhtikuussa lopettaa kaiken toimintansa, jolloin se sulautuu vasemmistoliitoksi muuttuvan Suomen kansan demokraattiseen liittoon.

Toiminnan lopettamista käsiteltiin skp:n poliittisessa toimikunnassa ja lopettamista vastusti vain varapuheenjohtaja Aarno Aitamurto, joka kuitenkin sanoi sopeutuvansa päätökseen.

Puolueesta on tarkoitus jättää tilapäisesti jäljelle vain oikeuskelpoinen yhdistys, joka istuisi vastaajana vähemmistökommunistien nostamissa oikeudenkäynneissä.

Suomen Pankki varoitteli talousnäkymillä

Suomen Pankin pääjohtaja Rolf Kullberg varoitteli Suomea synkillä talousnäkymillä.

Kullbergin mukaan kansainvälinen luottamus Suomea kohtaan heikkenee, jos vaihtotaseen vajetta ei saada kuriin.

Ratkaisu vajeeseen olisi Kullbergin mukaan erittäin pidättyväinen finanssi- ja rahapolitiikka. Myös inflaation nousuun pitäisi katkaista.

Hallitus vastasi Suomen Pankille harjoittavansa tiukkaa linjaa.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Syysk. 7, 1989

Ensiksi tahdomme lämpimästi kiittää Helluntaikirkon pastoria sekä kuorolaisia viime sunnuntain vierailusta kodissamme.

Entisen kotimme asukkaana Hilma Mackien muistojuhlaa vietettiin maanantaina 4. päivä. Pastori Eino Salo puhui kauniisti ja lauloimme yhdessä ja erikseen. Omat Hopeahapset esittivät kaksi laulua. Säestäjänä Ed Haapa.

Tiistaina Leo Jaakkola ja Charles Hedlund ilahduttivat hienolla kahvikonsertilla, josta asukkaat taas nauttivat kovin.

Keskiviikkoamuna aloitti

Helping Hands lomansa jälkeen. Tervetuloa taas takaisin joukkoomme. Siunausta ja voimia teille rakkauden työsiänne, jota täällä teette.

Saimme surusanoman, kotimme asukas Toivo Seppelin kuoli JFK:n sairaalassa 6. päivä 80 vuoden ikäisenä. Hänelle järjestettiin muistotilaisuus jo torstaina 7. päivä. Pastori Pentti Mäki piti kauniin tilaisuuden Lepokodin ruokasalissa ja Mrs. Hetic säesti musiikin. Otamme osaa omaisten suruun.

Lauantaina oli Annan Majassa syksyn ensimmäiset kahviamme. Kiitos kaikille ohjelman suorittajille sekä suurlle ystävä- ja avustajajoukolle. Kiitos käynnistänne hyvä yleisö

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjavara-kauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmilta tai konsertti ja tanssia lopuksi
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloisten ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuuroa hedelmäkkeitä kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Urheilua

Korjus päätti uransa voittoon

Olympiavoittaja **Tapio Korjuksen** 21 vuotta kestänyt aktiiviura päättyi äskettäin Äänekoskella käydyssä kilpailussa kiskaisuun, joka kantoi 80,28. Miehen paras heitto kanto päälle 82 metriä.

"Olin latautunut ensimmäiseen heittoon ja juuri sillä yritin vetää täysillä," sanoi viimeistä kertaa kilpailijanimeroa rinnastaan riisunut keihäsjahti.

Mikään yllätys ei hyvä tulos Korjukselle ollut.

"Olen ollut vireessä pitempää, mutta tekniikka ei ole ollut kohdallaan. Keihään perä ei kulje ylhäällä. Käsi on kipeänä, enkä ole voinut suorittaa tekniikkaharjoituksia. Olen säästänyt kättä vain kilpailuihin," sanoi Korjus.

30 kertaa yli 80 metriä

Lapuan liikunnahjaajalle muodostettiin ruusuista kunniakuja keihäänheittopikalta palkintoseremonioihin.

Tapio Korjus nousi ylimmälle palkintokorokkeelle ja oli selvästi liikuttunut, kun kasvattajaseura Vehkalahden Veikkojen valtuuskunta toi muistolahjan.

Korjus kilpaili tänä kesänä peräti 26 kertaa. Keihän lensi yli 78 metriä 45 kertaa. Nyt tuli 30:s 80 metrin ylitys peräkkäin.

Tulevaisuudestaan Korjus kertoi ensimmäiseksi iskevän omakotitalon rakentamisen kimppeen.

Korjus päätti 21-vuotisen uransa "Kinnuse karjaisussa" Äänekoskella. Voittotulos 82,40 tyydytti Lapuan miestä.

"Kilpailu-ura on ohi. Valmennukseen siirryn aikaan, mutta nyt vedetään henkeä ja rauhoitetaan. Joissain sponsorikisoissa saatan heittää, mutta kilpailuja ei tule.

Suunnistuksessa kaksi MM-pronssia

Suomalaiset suunnistajat menestyivät odotetunlaisesti lajin maailman mestaruuskisoissa Ruotsissa ja tuloksena oli kaksi pronssimitalia. Molemmat mitalit tulivat viesteistä, kun yksilölajeissa jäätin ilman mitalia.

4603 juoksi maratonin

Helsinki City Marathonille osallistui tänä vuonna kaikkiaan 4,603 juoksijaa ja voiton vei Jouni Kortelainen keskikertaisella ajalla 2.19.58.

Järjestäjät halusivat maratonille enemmänkin osanottajia ja nimenomaan nimekkäitä juoksijoita, mutta rahapalkintojen pienuus on esteenä.

Helsingissä voittaja saa vain 20,000 markkaa, mikä on pieni summa kansainvälisessä vertailussa.

Finlandia - kävely rikkoi ennätyksensä

Uusi osanottajaennätys syntyi kolmannessa Finlandia-kävelyssä Tampereella tämän kuun 3. p:nä. Kuntokävelyille lähti nyt noin 4,000 osanottajaa. Viime vuonna kävelijöitä oli 3,500 ja ensimmäisessä tapahtumassa 1,500.

Finlandia-kävelyssä ei kilpailla, vaan siinä tavoitellaan kiireetöntä karnevaalitunnelmaa. Reiteiksi oli tarjolla 10 kilometrin perhepatikka, 20 kilometrin karnevaalikierto ja 40 kilometrin vaativa vaellus. Sää suosi jälleen kävelijöitä.

Järjestelyihin osallistuivat Suomen Kuntourheiluliitto, Suomen Latu, Työväen Kuntoliitto, Tampereen Kisatoverit, Tampereen Pyrintö, Tampereen Taivalajat, UKK-instituutti sekä monet partiolippukunnat ja SPR:n ensiapuryhmä.

Mailan matkassa Tyringhamiin

Tyringham on kaunis pikkukaupunki Massachusettsin osavaltiossa. Päätimme lähteä mukaan katsomaan kuinka täällä Amerikassa vietetään 250 vuotta täyttävän kaupungin merkkipäivää.

Nämä juhlat olivat kestäneet jo neljä päivää ja meillä oli tilaisuus tulla lopettajajuhlalle, jossa näimme alkuun mahtavan paraatin (kulkueen) jossa oli kaikkea mahdollista vasikoista antiikkiautoihin.

Entisajan arki ja juhlapuvut niin miehillä naisilla kuin myös eri-ikäisillä lapsilla ja nuorilla kiinnostivat katselijoita. Sotaveteraanit kaikkine kunniamerkkeineen olivat hyvin edustettuina. Myös lähikaupunkien palokunnat nyky- ja entisajan kaulustoineen olivat kiehtova näky, olisipa satunut kamera mukaan.

Myös lähikaupunkien koululaisorkesterit juhlihan kaupungin orkesterin mukana esittivät hyvän ohjelmakokonnaisuuden. Pelejä kilpailuja ja

yhteinen piknik kuului joka juhlapäivään.

Massachusettsin kuvernööri Michael Dukakis vaimonsa Kittyn kanssa kulki kunniavieraisten joukossa. Kulkueen aikana kuvernööriä lähestyi mies, joka ei halunnut tervehtiä kädestä vaan huusi: "Olet roisto kuvernööri, olet roistoja tulet jäämään kiinni".

Mies viittasi osavaltion rahalliseen kriisiin. Rouva Dukakis veti miehensä pois tämän luota ja he jatkoivat kulkuaan ja huutaja vetäytyi takaisin katselijoiden joukkoon.

Tyttären poika Tim Logsdon soitti Leen kaupungin koululais-orkesterissa ja kuvernööri Dukakis oli jutellut nuorten kanssa ja kertonut, että tämä Tyringham on hänen kotikaupunkinsa ja kulkueen reitti kulkee hänen kotinsa ohi.

Seremoniamestarina toimi 87-vuotias Arnold Hale, joka oli kaupungin valtuutettu vuonna 1939 kun Tyringham

GINGERBREAD HOUSE, edesmenneen kuvanveistäjä Henry Hudson Kitsonin studio, minkä "mäkinen" katto painaa lähes 80 tonnia. Nykyisin rakennus toimii taidegalleriana.

vietti 200-vuotisjuhliansa. Hän muisteli, että vuoden 1939 paraati ei ollut läheskään niin juhlava kuin tämän vuotinen.

"Olemme tyytyväisiä. Paraati on loistava ja lopun päivän pitäisi sujua yhtä hyvin, sanoi Peter L. Curtin, joka toimi seitsemänjäsenisen ko-

mitean päämiehenä. He tekivät töitä yli vuoden järjestellen näitä juhlia.

Kunnioitettavasta iästään huolimatta tämä kaupunki muistuttaa enemmänkin pientä suomalaista kirkonkylää kuin kaupunkia.

Ennen aikaan tämä kaupun-

ki on ollut maatalousvaltainen, mutta nyt on enää kolme toimivaa maatilaa.

Kaikkialla on suunnattoman kaunista. Kaupungin halki virtaa kirkas vetinen joki ja pieniä järviä siellä täällä. Suuret

jatkuu sivulla 7

Kuolleita

Mary Lehtonen

WESTMINSTER, MA - Mary L. (Laakkonen) Lehtonen, 86, 20 Elliott St., kuoli elok. 22, 1989 Henry Heywood Memorial sairaalassa Gardnerissa. Hän oli vuonna 1968 kuolleen Oscar N. Lehtosen leski.

Hän oli syntynyt huhtik. 1, 1903 Nivalassa Suomessa Felix ja Helmi (Rydi) Laakkosen tyttärenä ja muutti Yhdysvaltoihin 1922. Hän työskenteli kokkina useissa newyorkilaisissa perheissä ennen kuin muutti Westminsteriin 1944.

Edesmennyt kuului Finnish American Club of Saimaan.

Kaipaamaan jäi kaksi poikaa, Oscar N. Lehtonen Jr., Westminster ja Ernest M. Lehtonen, Stoughton sekä useita sisarusten lapsia.

Sawyer-Miller hautaus-toimisto, 123 Main St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Woodside hautausmaahan.

Peter Syria

MOUNT HOLLY, VT - Peter Syria, 83, kuoli elok. 31, 1989 Rutland Regional Medical Center'ssä. Hän oli Ida Johnsonin leski.

Hän oli syntynyt toukok. 16, 1906 Fitchburgissa Peter ja Anna (Mäkelä) Syrian poikana. Edesmennyt työskenteli Clevelandissa Ohiossa ja Pittsburghissa Pennsylvaniassa (terästehtailla) ja New York Cityssä ennen Vermontiin muuttoaan. Siellä hän innostui joulukuusten myymisestä ja myi mm. kuusia entisille ystävilleen Pittsburghissa.

Edesmennyt oli innokas urheilija ja metsäläinen.

Kaipaamaan jäi veli Wäinö Syria Mount Hollyssa; ja useita sisarusten lapsia.

Hautaaminen tapahtui Maple Grove hautausmaahan East Wallingfordissa.

Michael Jämsä

FITCHBURG, MA - Michael E. Jämsä, 32, 173 Lunenburg St., kuoli elok. 18, 1989 kotonaan saamaansa sairaskohtauksen uhrina.

Hän oli syntynyt heinäk. 12, 1957 Fitchburgissa edesmenneen Karlo E. Jämsän ja Dorothy (Albert) Jämsän poikana ja asui kaupungissa suurimman osan elämästään.

Useita vuosia hän toimi Able Temps firman autokuskina.

Kaipaamaan jäi äidin lisäksi vaimo Daina (Gross) Jämsä; tytär Sarah ja tytärpuoli Paula Gross; veli Eric Jämsä sekä useita sisarusten lapsia.

Hautaus-toimisto Bosk, 85 Blossom St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

MAILAN ... jatkoa sivulta 6

korkeat lehtipuiset vuoret ympäröivät kaupunkia ja sieltä ylhäältä avautui henkeäsalpaavia näköaloja.

Tyringhamissa on hyvin erikoisen näköinen nykytaiteen museo. Se muistuttaa piparkakkukutaloa. Katto, joka kuvaa vuoria painaa 80 tonnia. Rakennus toimi aikaisemmin edesmenneen taiteilijan Henry Hudson Kitsonin studiona. Rakennusta ympäröi kaunis puutarha lukuisine erilaisin istutuksin ja kiviaseitelmin. Tuskinpa vastaavanlaista löytyy mistään.

Tyringhamin luonnonkauneus toi sinne myös Mark Twainin viettämään kesiään.

Maila Andersson

Suomalaiset popsivat yhä enemmän vihanneksia

Suomalaiset kuluttavat aiempaa enemmän vihanneksia. Kun neljä vuotta sitten vihanneksia syötiin 47 kiloa henkeä kohti, viime vuonna niitä kulutettiin lähes 56 kiloa henkeä kohti.

Vihannesten käyttö on kuitenkin vielä melko yksipuolista, totesi Itä-Suomen Marja- ja Vihannesprojektin päällikkö Simo Moisio avatessaan valtakunnalliset vihannesviikot Helsingissä äskettäin.

Vihanneskampanjan kohteena ovat tänä syksynä suur-

taloudet kuten koulut, sairaalat ja erilaiset toimipaikat. Moisio mukaan viikkojen tavoitteena on lisätä suurtalouksien vihannesten käyttöä ja monipuolistaa käytettyjen vihannesten valikoimaa.

Moisio luettelee suomalaisen suosikkivihanneksiksi tomaatit, kurkut, porkkanat, kaalit ja sipulit. Tätä valikoimaa hän haluaisi monipuolistaa kampanjavihanneksilla kuten kesäkurpitsioilla, punasikurilla, jättisipulilla ja kurtukaalilla.

AFORISMITIETÄJÄ ...

jatkoa sivulta 4

Vastaukset: 1. Henry Miller 2. Simone de Beauvoir 3. Oscar Wilde 4. Yoko Ono 5. Platon 6. Anton Tshehov 7. Oscar Wilde 8. Paavo Haavikko 9. Jean-Paul Sartre 10. V.A. Koskenniemi.

"Hyvin parantava vaikutus"

Löysin hiljattain alueellamme ilmestyvästä "Sentinel & Enterprise" -lehestä pienen, mutta erittäin mielenkiintoisen artikkelin. Se oli otsikoitu: "Smiles heal all pain". Leikkasin ledestä tämän tallettaakseni sen lehtileike-kokoelmassani.

Että onkin näin pieneen, noin neljän palstatuuman pituiseen kirjoitukseen saatu sovitettua paljon puhuva, olettavainen ja herkkä sana. -Olen lukenut sen moneen kertaan. Vaikka englannin kieli on "vaikeatajuista", aukenevat tämänlaatuiset kirjoitukset "kuin itsestään". Ehkä siksi, että sanonta on "vapaaoppaa" kuin meidän suomalaisten. Emme heillä jäykkyydessämme, pidättyvyydessämme ja periintantamattomuudessamme tuo julki hellyyden, herkkyyden, emmekä totuuden sanelemia kauniita ajatuksia - eikä tekoja!

En malta olla etsimättä vastinetta näille "kielille" ajatuksille omien "tunteitteni" ja kielivaistoni sanoilla. Kuitenkin tiedän "heikkouteni" kirjoitusteni monisanaisuudella!

Kun sisin inspiroituu, ensi sijalla on liikkuminen ja pysähtyminen sille aaltopituudelle, joka on "kartoitettu" omasta tahdosta riippumatta...

"Olet varmaan joutunut kosketukseen henkilön kanssa, johon olet kiinnittänyt erikoista huomiota." Henkilö on ollut ehkä tuntematon - ehkä tuttu. Huomiosi on kohdistunut hänen säteileviin silmiinsä, teeskentelemättömään hymyynsä

hänen kasvoillaan kertoen syvää rauhaa, elämän onnea ja vapautta. - Se on sopusointua sisäisessä ihmisessä, lähimmäisenrakkautta ja ymmärtämystä, joka ei voi pysyä salassa.

Tällainen henkilö saa sinutkin vapautuneeksi. Huomaamattasi vastaat hänen hymyynsä. Se ikäänkuin tarttuu. Se yhdistää. - Hymy koskettaa syvälle ihmismieleen ja tunnemaailman herkkiin kieliin, sytyttäen onnea ja tasapainoisuutta. - Kaksinkertaisesti hymyn aikaansaama ihmeellinen voima! (Pienen artikkelin lainattuja sanoja löytyy sanoista ja lauseista lainausmerkeissä erikoisesti tämän sepustuksen jatkuesta tästä vaiheesta.)

Hymy - sydämen onnen ja elämän tasapainoisuuden tunnus jää herkästi vaikuttamaan samaistumista - sisäisessä maailmassa. Se ikäänkuin avaa oven näkemään kaiken ympärilläolevan uutena - toisenlaisena - hymyilevänä.

"Huomaat, että päivä on kaunis. Tunnet kukkien tuoksun ja niiden väriloiston. Tunnet kasvoillasi lempeän tuulen hyväilyn. Tunnet pehmeän sateen. Kuulet hitaasti soluvan veden virtaavassa purosa. Lintusten laulu on kuin ylistystä kohti korkeuksia. Ajatuksesi ovat sopusoinnussa luonnon äänien - ja hiljaisuuden kanssa.

"Pehmeä hiljainen musiikki rauhoittaa. ... Yllätys seuraa toistaan. Pieni lahja - odottamaton - tuo suuren ilon.

Huolet väistyvät. Alat hymyillä. Illostut kun lapsesi juoksee syliisi, kiertää kätensä kaulaasi ja kuiskaa hellästi: "I love you."

Elämämme saatossa, niin hyvinä kuin varjoisinakin päivinä "tarvitsemme näitä tunteita". "Teemme työtä kukin omalla paikallamme monta kertaa uupumiseen asti. Juuri silloin paras lääke on kohdata hymyilevät kasvot" - inhimillisesti - sekä kaikessa kauniissa, josta tässä on ollut vähädyksiä. Ja tätä luetteloa voisi jatkaa pitkällä mitalla.

"Elämä on ihmeellinen". - Sen saamme sellaiseksi kuin itse haluamme. - Tahallinen minämme liian usein pilaa - ja kääntäen kaiken herän ja kauniin. On sanottu, että "Oppia ikä kaikki". Ei siis koskaan ole liian myöhä opetella - eikä oppia nauttimaan meille ihmisille tarkoitetuista luonnon ihmeistä. Juuri näissä hymyilee meille Jumalan kasvot...

"Kunpa oppisimme tajuamaan tämän, mieleemme täytäisi oikean elämän onni", joka pakostakin saa kasvot hymyileviksi. - Vaikeudet hälvenevät ja elämä saa uuden, rikkaamman sisällön.

Ja nyt! - Ulos rakkaaseen luonnon helmaan. hengittämme täysin "palkein" puhdasta ilmaa. - Auringon säteet etsivät kasvojamme saadakseen lämmittää ja valaista. Tuntemme kukkien tuoksun. - Lempeä tuulen viire hyville koko olemustamme. - Elämää Jumalan luonnossa, joka hymyilee vapaasti ja vapauttavasti - aivan jokaiselle ihmiselle.

"Hymy tosiaankin parantaa kaikki kivut." - Ja elämän onnen salaisuus on hellästi lausutuissa sanoissa: "I love you!" - Mutta se on opittava lausumaan "vaikeimmilla sanoilla": "MINÄ RAKASTAN SINUA."

Näillä ajatuksilla parasta syksyn alkua jokaiselle lukijalle!

- Kerttu Kopsala

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

BOSK FUNERAL HOME.

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

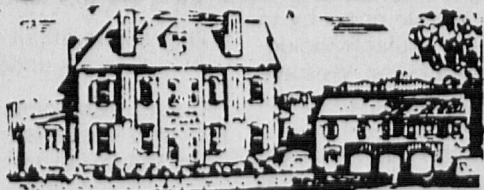
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Finnish - American Heritage Society**
Canterbury, CT

September marks the halfway point of this FAHS year, and it certainly has been busy. Thank you to all who have worked so hard to make every event successful.

Before 1989 closes, we have important events coming up - Tori Day on Saturday, September 16; our Banquet on Saturday, October 7; and the Finnish Independence Day Celebration on Sunday, December 3, at which time we will also commemorate the 50th anniversary of the Winter War.

Please mark your calendar and make plans to attend as many of these events as you can.

Our activities require a lot of people hours. If you can help, please let someone know.

Our membership meetings are on the first Thursday of each month at 7:30 p.m. at the Finnish Hall. Why not attend and volunteer your help and ideas? Every offer is willingly accepted and takes the burden off someone else.

Thanks again to all those who have worked, cooked, baked, cleaned, danced, donated, and provided support and encouragement for our events. I look forward to seeing you at our events and meetings.

Jack Smiley, President

Folkdancers strut

The FAHS Folkdancers have had an active season and are booked for many more performances for the remainder of the year.

Sharing Finnish culture through music and dance is an integral part of FAHS objectives.

The varied program has been enthusiastically received by audiences ranging from senior citizens at nursing homes to those attending the Rose Arts Festival.

Anita Smiley is the congenial mistress of ceremonies and she gives a brief history of the group and introduces the members.

Hannu's renditions of familiar Finnish songs and his stage presence endear him to all audiences.

At present, the following people are members of the troupe: Marja-Leena and Jaakko Huhta, Bert and Arno Kolm, June and Fred Leiss, Eila and Hannu Makipuro, Reeta Oja, Roy Rautio, Anita and Jack Smiley, and Eila and Herb Silander.

The Folkdancers would like to hear from anyone, young at heart, regardless of chronological age, who would like to join our group. Dancing experience is not a prerequisite - having fun is the key ingredient.

We firmly believe that "we need old friends to help us grow old and new friends to help us stay young."

If you would like to join or have a Finnish folkdance costume, especially a man's vest, that you would like to sell please contact: Reeta Oja, Marja-Leena Huhta, or Eila and Herb Silander.

September songs Suomessa

Hannu Makipuro is Finland-bound today.

But this is not an ordinary visit.

Hannu has been invited to perform in Finlandia Hall in Helsinki on September 16.

This gala evening celebrates the 60th birthday and anniversary concert of accordion virtuoso Veikko Ahvenainen.

The concert will be televised live and also broadcast live by Finnish National Radio. FAHS hopes to obtain tapes of the performance.

That same evening Hannu will appear in a dinner concert at the renowned Rantasipi Hotel in Hyvinkää.

But these once-in-a-lifetime occasions are but warmups for his week-long concert tour with Veikko to various parts of Finland.

Hannu will then spend a bit of leisure time with his three brothers and their families in Merikarvia, Pori and Vammala. We doubt that his vocal chords will get any rest though.

Even with this Herculean schedule, our 'singing barber' from Willimantic hopes to visit Finnish FAHS members Pentti Lehtonen, Kirsi and Doug Nielson, and Betty and Alan Oksanen.

Onnea matkalle Hannu!

Milestones

Maritta Makipuro, daughter of Eila and Hannu Makipuro of Willimantic, graduated from San Diego University with a B. S. in Fashion Merchandising.

Greg Smiley received an M. S. in English Literature from McGill University in Montreal. He is the son of Anita and Jack Smiley of Preston.

Congratulations to both young people!

Our thoughts and prayers are with John Kivela of Canterbury and Erik Williams of Voluntown. Both men are at home recuperating from major surgery.

John Luhta, formerly of Oneco and the father of Helen Sweeney, is now in the Riverside Rehabilitation Center in East Hartford after hip surgery. We wish him a speedy recovery.

Bert Kolm

Finn Bits

John H. Saari, a fellow member of FAHS, was recently promoted to sergeant in the Connecticut State Police.

John has been in the state police since 1974. He now lives in Stonington with his wife, Aileen, and young son, John.

The FAHS Finnish Cultural Exhibit at Crandall Museum received high praise.

According to curator Kaz Kozlowski 500 people came by to view the many artifacts included in the presentation. We have been asked back another year, which is always gratifying.

The Norwich Rose Arts Festival in mid-June was another occasion to share Finnish culture with larger audience.

CANTERBURY, CT - Finnish Hall, home of the Finnish-American Heritage Society.

This time the focus was on food.

With Korean folk on one side and the Italian booth on the other, we Finns did all right thanks to the Herculean effort of a few and the contributions of many.

Once again, the FAHS Folkdancers entertained Festivalgoers under the big top. Thanks to Hannu's songs and Mark Makipuro's many talents, the audience was most receptive and appreciative.

FinnFest '89

I attended the Annual Meeting on July 13, 1989, and signed in for our Society. It was an interesting meeting with many comments on how to improve future FinnFest USA events.

A representative from Australia said there were about 13,000 Finnish people in Australia and the largest group arrived around 1950 to 1960.

A representative from Sweden said there were approximately 300,000 Finnish people living in Sweden and they were very active.

71 countries have ties Finnish people. A speaker from Suomi magazine said church groups were working with them to improve ties with Russia hoping to repatriate Finnish people living there.

Finland is also planning a 75th Anniversary Celebration in 1992 for their Independence Day.

An original musical drama based on Kalevala will highlight the 1990 FinnFest in Hancock, Michigan.

The March 1991 gala will be in Lake Worth, Florida.

This will be an all outdoor event in the park under tents.

Duluth, Minnesota, will have the 10th Anniversary of FinnFest USA in July in 1992.

The opening ceremony was very impressive and held in Red

Square in perfect weather.

Programs were well planned and varied. Music and dancing dominated the many programs presented.

Workshops and films started at 8:00 a.m. and went full blast until midnight and later.

A very good FinnFest USA indeed!

Bertha Smith

Coming events

Sept. 16, 10-4 p.m. - FAHS TORI and BAKE SALE at Finnish Hall. Exhibition and sale of Millie Wiskari paintings. Arts and crafts show and sale. Exhibitor's tables available at \$10 each. Refreshments including hot dogs and burgers for sale.

Sept. 20, 7 p.m. - Building Ideas Meeting at Finnish Hall.

Oct. 5, 7:30 p.m. - FAHS Meeting at Finnish Hall.

Oct. 7, 7:00 p.m. - FAHS SECOND ANNUAL BANQUET at Tamarack Lodge, Voluntown, Ct. Cocktails at 6:00 p.m. and dinner at 7:00 p.m., followed by a program, raffle, and dance music by Stromholm and Autio. Guest speaker Finnish Vice-Consul Helena Kokkanen from New York.

Oct. 26 - FAHS night at the Greyhound Track in Plainfield.

Nov. 2, 7:30 p.m., - FAHS Meeting, Finnish Hall, Canterbury.

Dec. 3, 1 p.m., FAHS Finnish Independence Day Program at the Finnish Hall, Canterbury, Ct. The speaker will be Ritva Heikkilä from Finland. The theme will be the 50th anniversary of the Winter War. Displays, songs, and remembrances by veterans will highlight the program. Refreshments will be served. The event is free.

Dec. 7, 7:30 p.m., FAHS Meeting at Finnish Hall.

Historic treasure trove
Burt Jernstrom, chairman of

the FAHS Historical Society, acknowledges the many contributions of artifacts to the Society.

There have been books from the Institute of Migration of Turku in Finland and Mrs. Clyde Jalkanen of Voluntown.

Aune Hendrickson of Voluntown and Aili Pussinen of Danielson contributed fine old photos from Finland as well as local areas.

Mrs. Hendrickson's gift also included a wall hanging, ladies folk handbag, records and books.

An oil painting of a Finnish soldier and a Bible dated 1897 were donated by Pentti and Irja Korhonen of Glastonbury.

Olavi Kurko of Rockville, RI, gave a pair of X-C skis used by Veli Saarinen to win a gold medal at the 1932 Olympics in Lake Placid.

An old wooden butter box and hand loom shuttle were the gifts of Martha Pearson of Putnam, while Aina Makela of Storrs donated a postcard of the old church in Pietasaari, Finland.

Over the years, precious old photographs, books, newspapers, posters and letters have been contributed by William and Venla Nurmi, Irene and Emil Autio, Violet Sandholm, Marja-Leena Huhta and June Rautio Leiss.

Sincere thanks to all the above-mentioned folks who have taken the Historical Committee's requests to heart.

HUOMIO: There is an urgent need now to find items related to the Finnish Winter War of 1939.

If you have any photographs, printed material or other memorabilia, would you consider loaning it to the committee for display at Finnish Hall on December 3, 1989?

We plan to commemorate the 50th anniversary of that historic time in conjunction with our annual Independence Day program.

From Finnish Connection
Eila and Herb Silander, editors

Perusing the papers

by Roy Helander

When the Jyväskylä theatre group was here they brought along copies of recent editions of *Keskisuomalainen*. I latched on to one at the performance and have been scanning its pages for interesting bits.

Do you have a picture in your mind of some Finnish grandmother baking bread in huge quantities in a large brick oven?

Well, forget it. That was then and this is now. The newspaper had a story on Automatic Bread-makers (Panasonic, Nordica and Hugin).

I saw an ad for like contraptions in last Sunday's *Boston Globe*.

You've seen the item: you pour in the ingredients and four hours later the dough has been mixed, made to rise, and baked into a loaf of bread, all within the confines of the machine.

It sold here for \$369 on sale, \$399 regularly; the Finnish prices ranged from \$355 to \$444.

If your mental picture of Finnish city streets is one of clean, scrubbed pavements where you can walk safely even at night, hear what Martti Ratia says in his piece "Iltakävelyllä Jyväskylässä" (An evening walk in J-):

A young girl is vomiting at the corner. A few meters beyond her, a man is urinating against a show window. ... an intoxicated 12-year-old girl runs fast and gives a boy a karate kick. ... beer bottles fly through the air, smashing down on the pavement. ... nine teenagers fill the booth of the automatic banking machine ... it is filled with broken glass, hamburger wrappings and paper cups ... it's out-of-order.

Hundreds of teenagers move around the center.

In the church park, benches have been tipped over, refuse cans have been hoisted up on the flagpole. ... an 'around the block rally' continues with slow cruising, bringing through traffic to a crawl. ...

It's a typical Friday evening in Jyväskylä. It will all be repeated tomorrow.

Finnish television was running the series "Spenser for Hire" as 'Kovaapeliä Bos-

tonissa." Tell your relatives that the shots of Boston are genuine for the series was actually done in our capitol city for three or four years.

Richard Dyer, that unfathomable Boston music critic who blasted Jorma Hynninen a couple of years ago, has now turned his attention towards Karita Mattila, the promising Finnish soprano who is making her debut at the Metropolitan Opera this year in Mozart's "Don Giovanni".

He saw her in England this summer and wrote that she was not a very good actress.

Last week he had a piece on the field of emerging sopranos and discussed her recent recording of opera arias:

It's a voice with an attractive timbre, but the singer is deficient in basic technique.

Her recital record, accompanied by the Philharmonic Orchestra under Sir John Prichard, makes you wonder yet again why on earth a singer without a trill would want to record the "Jewel Song" from "Faust".

Yes, Renata Tebaldi and Freni did it, too, but they had other things to offer; Mattila, so far doesn't. She begins her recital with an aria she really can't sing, and there are dangers signs even in the arias more suited to her instrument. ...

If you want to make your own decision on her, the recording is Philips 422 073-2.

Finally, if you got a copy of my translation of the "Talkootanssi" songs, I must make a correction, lest you think me completely mad.

When the maids sing of their mistress, they mention that she struck them with a *korento* which according to my two excellent sources (a fine dictionary and an even finer wife) is a dragon-fly.

It made absolutely no sense to me, but who am I to question it. Only later did I discover that it is also a dialect word for a yoke used by two people to carry water.

Aila Meriluoto

Wading Girl

*Wading in water with thoughtful feet,
Looking long I began to see
The twilight tide washing in on waves,
Eluding the fast-closing night.
Still were the water's reflected lands,
The heavens, and harboured rushes.
And all I could know was the surface mirror
Of pervading peace - quiet, cool and clear.
I tasted my soul, and the languor,
Dipping slow the oar of a stranger.
A man came rowing across hushed waters.
My picture broke. - In the morning I wept.*

Leo Vuosalo and Steve Stone have collaborated in translating Finnish poetry to English. Currently they are working on a book of Aila Meriluoto's poems hoping to have it published by Christmas or next spring at the latest.

Sirkka Selja

Mermaid

*No rock-reefs bar my way
As I swim with facile strokes
Towards the sea's green endlessness
While rainbow fish caress me softly
And slip quietly by in the tide.*

*The land cannot claim me now.
The wide, clean ocean reaches
Ring with my song
For the daughter of the sea
Is tireless. Only on the shores
Do we falter - there alone are tears
And death.*

*The sea's soul is my embrace
Within the billowing flux
And all around is the sigh and roar:
A mermaid wrapt in water cannot die*

Finlandia Foundation

Boston Chapter

It is time to get together again!

Fall is almost here and we all are ready to start another season of meetings that will offer entertainment, information, festivity and play.

The date for our next meeting is September 17. Note that it is the third Sunday instead of the usual fourth Sunday of the month!

The guest speaker comes from Helsinki, Finland.

She is SINIKKA SAHI, a senior supervising teacher of history in the Department of Teacher Education at the First Normal School.

Ms. Sahi is here as a visiting scholar at the Harvard School of Education where her special interest is in international education.

The topic of her talk to us will be "Historical aspects of the neighboring relationships of Finland and the Soviet Union."

It will be a most interesting talk, so please come at 3 p.m. to the St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike in Arlington.

CHILDREN'S PROGRAM: Crafts will be made from materials of nature, such as pine cones, moss and leaves. Materials will be provided.

IMPORTANT NOTE: Children who are interested in the Christmas program on December 3 should attend this September

meeting so that the program can be properly co-ordinated.

Directions to St. Paul's: The church is located on the west bound side of Route 2.

Coming from the west, take the Park Ave/Belmont Exit, cross left over Rte. 2, take a left onto the Rte. 2 westbound access road. The church is located 1/4 mile down the access road.

From the East, take the Park Ave/Belmont Exit onto the westbound access road.

The closest public transportation station to the church is Alewife, the last stop of the Red Line. If you are planning to take the T, please call Mimmu (508-456-8295), and we will arrange for a pick-up at the station.

Farewell Raila!

Raila Rautiainen is moving back to Finland. As the always energetic Hospitality Chairperson she has arranged numerous events where her excellent aesthetic and culinary talents have been so successfully and beautifully displayed.

Thank you, Raila, for everything you have done for us.

We will miss you and hope all the best for you, your husband Harri, and children Mia and Mikko.

Letter from Aili Tierney

Thank you to the Board and members of Finlandia Foundation - Boston, Inc.

Aili, Timothy, Erik, Larissa and Samantha Tierney would like to express their most heartfelt thank

you for the lovely farewell party as well as for the beautiful book, *Song of Finland*.

What an interesting and superb selection of the most beautiful Finnish songs. And many of them translated by our own Aina Cutler! A truly valuable and well appreciated gift.

It was so heartwarming and touching to see so many of Finlandia Foundation members, professional colleagues and other fantastic friends come bid us farewell.

Vera's and Larry's house offered such an elegant setting for this memorable happening.

We'll be moving on to our new adventures so much richer for having known all of you. Thanks a million.

Tentative Schedule for 1989-90

Sept 17 - Chapter meeting: A talk by Sinikka Sahi.

Oct. 22 - Chapter meeting: Marlene Ekola Gerberick, artist and poet, "Taava Miina, A Sequence of poems".

Dec. 3 - Christmas program: Kuusijuhla and coffee.

Jan. 28 - Chapter meeting: Annual meeting & music program.

Feb. 25 - Chapter meeting: Kalevala program.

March 25 - Chapter meeting: A speaker either from the Finnish Embassy or the Finnish Consulate.

April 22 - Chapter meeting: Fundraiser.

June 3 or 10 - Summer picnic in Littleton.

Salme S. Woodington

**Subscribe
to
Raivaaja!**

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Tori Day

Saturday, September 16, 1989 10 am. - 4 pm.

Finnish Hall, Rt. 169 Canterbury, CT

- Art Show by Millie Wiskari
- Craft items
- Finnish knives
- Finnish rugs
- Wood carvings
- T-shirts, cassettes & more
- Vegetables, baked goods (pulla etc.)
- Refreshments & food available

FINNISH LANGUAGE COURSES

Fall term

Mondays 7 - 9 pm

Sept. 18 - Nov. 20

Kaleva Koti

107 Mechanic St., Fitchburg, MA

Beginners Middle Advanced

Registration

Sept. 18, 6-7 pm

Information

Phone (508)874-2780

43rd consecutive semester

'Finnish Traditions' coming to Gardner Heritage Park

GARDNER, MASS - "Finnish Traditions" is the theme of exhibits, cooking classes, workshops and a festival at the Gardner Heritage State Park this fall.

The heritage and traditions of Finnish Americans will be featured with displays of wall hangings, table settings, decorative arts, and crafts at the Visitors' Center, 26 Lake St. (located next to Heywood Place), from Sept. 30 to Dec. 30. The center is open Wednesday through Saturday each week. On Saturdays the exhibit will be staffed by Finns to answer questions.

The exhibit will be opened with a festival on Saturday, Sept. 30, from 1:30-3 p.m.

Revontulet, Kuutamoo, accordionists, and a kantele player will perform. Traditional Finnish foods will be available for sampling.

There will be a demonstration of traditional Finnish crafts on

Saturday, October 21, from 10 a.m. to 4 p.m. Included are weaving and woodcarving.

On Saturday, Oct. 28, from 9-11 a.m. learn how to make *Karjalan piirakka* with Pirjo Silen of Wayside Caterers. Participants must preregister.

On the afternoon of the same day Mimmu Hartiala-Sloan will show how to braid pulla dough in a variety of ways. Preregistration for this cooking class also required.

On the Friday & Saturdays Nov. 3 & 4 and 10 & 11 there will be Christmas Straw Ornaments Workshops from 9 am to noon. Learn how to make Christmas decorations out of wheat. Different variations of stars will be made. Preregister for one of these four workshops.

Mimmu Hartiala-Sloan will be back on Saturday, Nov. 18, to teach how to cut onionskin paper into the intricate forms of

snowflakes and bird ornaments. Children grade 3 and up are welcome to the Snowflake making workshop.

A Finnish Tonttu Dolls Workshop will be on Saturday, Nov. 18, from 1-3 p.m. Irma Kuoriti Wilson will show how to make traditional yarn dolls. Children first grade and up welcome.

On the Friday and Saturday after Thanksgiving, bring your holiday guests to the Visitors' Center to look at the exhibit all

decorated for Christmas. Finns will staff the exhibit in folk costumes from the "old country" and tell you about Christmas customs carried on in Finnish American homes in the area.

The on Sunday, Nov. 26, begin the holiday season with a stop at the Visitors' Center to see a typical Finnish Christmas setting, complete with a decorated Christmas tree, Christmas elves called *tonttus*, and a *potkukelkka*, a Finnish kick sled.

Make your own *tonttu* hat in the craft shop, enjoy a cup of coffee and sample some Finnish baked goods.

Then join the merchants in the tree lighting ceremony at Chair City Park at 5 p.m., followed by caroling in downtown Gardner.

Information from a schedule issued by the Gardner Heritage State Park.

Kalenteri

CALIFORNIA

Sept. 23 - Harvest Moon Dance, Finnish American Home Association, Sonoma.

CONNECTICUT

Sept. 16 - Tori and bake sale, 10 am - 4 pm, Finnish Hall, Canterbury. Exhibition and sale of Millie Wiskari paintings; arts and crafts show and sale. Sponsored by Finnish American Heritage Society.

Sept. 17 - Beef stew (lihasoppa) dinner and game day, noon - 4 pm, Aura Hall, Voluntown.

Sept. 20 - Finnish American Heritage Society building ideas meeting, 7 pm, Finnish Hall, Canterbury.

Oct. 2 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.

Oct. 5 - Finnish American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Canterbury.

MASSACHUSETTS

Sept. 13 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Program: The October String Ensemble, 8:30 pm.

Sept. 16 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Suomi Rd, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm-midnite, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd, Rutland. Music by Kurt Bischoff. Sponsored by Finnish American Club of Rutland (FTSS).

Sept. 17 - Finlandia Foundation Boston Chapter meeting, 3 pm, St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike, Arlington. Program: Sinikka Sahi on "Historical aspects of the neighboring relationships of Finland and the Soviet Union."

Sept. 18 - Kaleva Finnish Language Courses fall term begins, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg. Beginners, middle and advanced. Registration 6-7 pm, classes 7-9 pm.

- Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

Sept. 19 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

Sept. 23 - Fall fair & supper, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Dori Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm-midnite, Sovittaja Park, Rutland. Music by Kurt Bischoff. Sponsored by Finnish American Club of Rutland (FTSS).

Sept. 25 - Kaleva Finnish Language Courses, 7-9 pm, Kaleva Koti, Fitchburg. Still time to sign up!

- Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Fitchburg State College, Fitchburg.

Sept. 26 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.

Sept. 30 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

MINNESOTA

Through Oct. 29 - "The Language of Wood" exhibition, Bell Museum, University of Minnesota, Minneapolis. Call 624-1852 for further information.

Sept. 15 - Meeting of committee planning the conference: *The Making of Finnish America: An Ethnic Culture in Transition*, 1 pm, James J. Hill House, St. Paul.

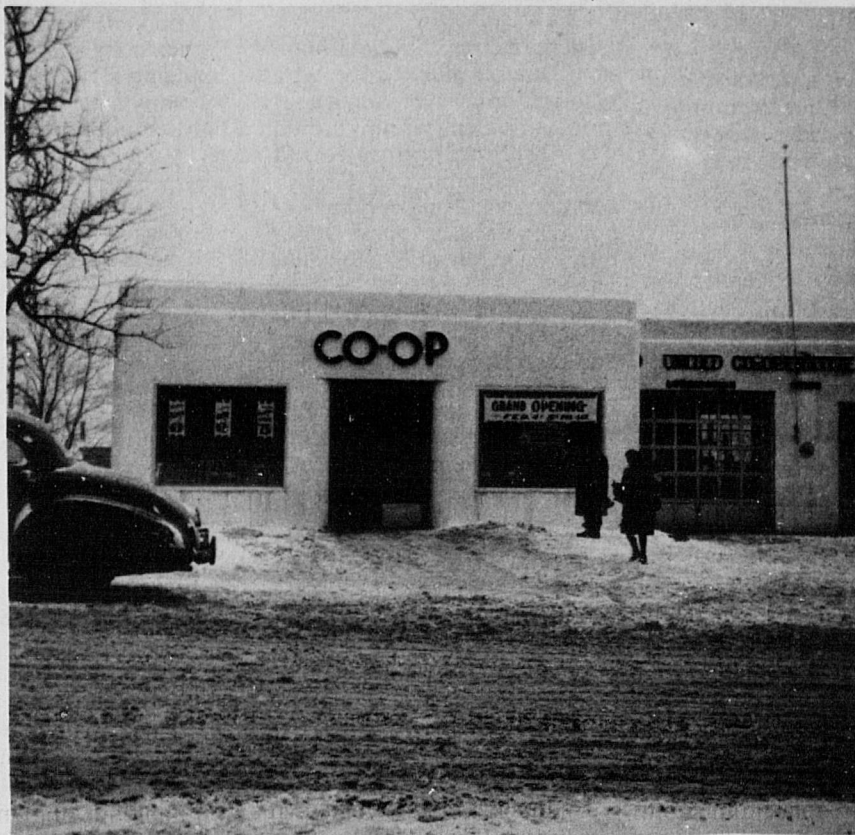
- Finnish American Cultural Activities Inc meeting, 7:30 pm, International Institute, 1694 Como Ave., St. Paul. Program: "Finnish Farmsteads in Northern Minnesota" presented by Rachael E-woldsen-Martin of Duluth, MN.

Sept. 16 - Annual meeting of United Fund for Finnish American Archives 9 am, Holy Trinity Lutheran Church, 2730 East 31st St, Minneapolis.

NEW YORK

Sept. 8 - Oct. 18 - "Finnish Visions," exhibition of oils and drawings by Kirsti Muinonen, American-Scandinavian Foundation Gallery, 127 East 73rd St, New York. Hours: M-F, 10-5; Saturday, 12-5.

All programs subject to change.

GARDNER, MASS - The heritage of Finnish Americans in this north central Massachusetts city includes the former Co-op Store on West St.

Photo: United Co-operative Society collection, Finnish Cultural Center

Archives Fund annual meeting on Saturday

MINNEAPOLIS, MN - The annual meeting of the United Fund for Finnish American Archives board and members will be Saturday, September 16, 9:00 a.m., at the Holy Trinity Lutheran Church, 2730 East 31st St.

Setting an annual meeting date and place was delayed for several reasons. It has been UFFAA's practice to hold the meeting in conjunction with some Finnish American festival. But, according to UFFAA, the Finn-Fest in Seattle appeared impractical.

The UFFAA board felt it was advisable to hold the meeting off until they were able to get a clearer idea of where developments in the area of Finnish American Studies and Heritage Preservation are moving.

The UFFAA has a fundamental concern with Finnish American archives and studies.

According to Carl Ross, vice chair of the UFFAA, current reports indicate the future existence of both the Suomi College archives and the plans for a Finnish Center at the University of Minnesota are very precarious.

This situation has prompted a special agenda topic for the meeting: "An exchange of views on the national situation as it concerns the future of Finnish American archives in Hancock and the Twin Cities and the outlook for the Finnish American Heritage Center at Suomi College and a Finnish American Studies Center at the University of Minnesota."

Other agenda topics include: reports on the Finnish American Newspapers Microfilming Project, coordinators Timo Riippa, Marsha Pentti, Carl Ross and report on Finnish American Institutional Records Microfilming Project, Ray Wargelin.

Holy Trinity Lutheran Church is near the corner of Minnehaha Ave. and 31st Street. Parking is available in the church parking lot. The entrance is on Lake Street just east of the public library building.

On September 15 at 1:00 p.m. there will be a meeting at the St. Paul James J. Hill House of the ad hoc committee for convening the fourth in a series of conferences on Finnish American history and culture.

Fitchburg, Mass.

Kuutamoo began their second season this fall on Sept. 9 with a rehearsal at Messiah Lutheran Church.

Initially rehearsals will be weekly in order to prepare for a performance at the opening of the Finnish Traditions exhibit at the Gardner Heritage Park Sept. 30. Then rehearsals will be the first and third Sat. of each month from October on.

For further information contact Eila Eagle, Westminster 874-2188.

FRIBERG'S KALEVALA PRICE REDUCED

FITCHBURG, MASS - The Finnish North American Literature Society (FNALS), Turku, Finland, has announced a new price for *The Kalevala: Epic of the Finnish People* translated by Eino Friberg.

The hardcover, 448 page book with 90 illustrations by Björn Landström is now \$39.95. The reason for this reduction from the original \$45.00 cover price is a recent agreement with the University of Illinois Press.

FNALS has contracted with Illinois to handle the trade distribution of *The Kalevala*. The reduction in price was necessary to make the book more appealing to mainstream American book retailers.

The Friberg translation of *The Kalevala* can be ordered for \$39.95 from RAIVAAJA, P. O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600. Add \$2.50 postage and handling (Mass. residents add \$2.00 sales tax).

Leo Vuosalon päämääränä:

Suomalainen runous tunnetuksi USA:ssa

Elantonsa professori Leo Vuosalo ansaitsee opettamalla valtiotieteitä ja Euroopan historiaa Vista Collegessa Berkeley, Kaliforniassa, mutta sielulliset ravintotarpeensa hän tyydyttää kääntämällä suomalaista runoutta englanniksi.

Seattlen FinnFest USA '89:ssä Vuosalo luennoi sekä Suomen historiasta että kääntämistyöstä. Tapasimme hänet FinnFestissä ja keskustelimme lähinnä käännöstyöhön liittyvistä asioista.

"Isäni tuli Kanadaan 1915, siis jo ensimmäisen maailmansodan aikoihin. Sehän oli vaikeata aikaa kaikille," Vuosalo kertoi. "Silloin Suomessa oli vielä sellainen käsitys, että Amerikassa tulee rikkaaksi aika nopeasti, jos tehdään kovaa työtä. Ontariossa ja Michiganissa asuttuaan isäni palasi Suomeen etsimään itselleen vaimoa kuten silloin oli tapana. Hän meni kansanopistoon, missä tapasi äitini. He eivät kuitenkaan voineet mennä naimisiin, koska äitini oli kartanon tytär ja hänen isänsä vastusti avioliittoa."

Vuosalon isä palasi Amerikkaan ja sai vihdoinkin luvan avioitua kartanon tyttären kanssa. Tämä saapui Vancouveriin veljensä seurassa. Vuosalo on kolmilapsisen perheen esikoinen, Torontossa syntynyt. Lapset ovat hajaantuneet eri puolille maailmaa, veli asuu Suomessa, sisko Iranissa.

"Uskon, että suurimpana syynä tähän sopeutumiseemme on se, että uskallamme olla sitä mitä olemme. Olemme täysin suomalaisia missä vain, kun on psyyke tarpeeksi tasapainossa," Vuosalo selittää.

Hän sanoo, että monilla suomalaisilla on aina ikävä Suomeen ja siksi elämä maailmalla ei onnistu. Hänen äitinsä oli yksi näitä ihmisiä. "Vaikka Vancouverin laakso

oli niin kaunista seutua, oli äidilläni aina kaipuu Suomeen", Vuosalo totesi.

Perhe palasi takaisin Suomeen toisen maailmansodan edellä ja sodan sytyttyä nuori Vuosalokin joutui rintamalle. Välittömästi sodan päätyttyä hän palasi Kanadan kautta Yhdysvaltoihin, ja jatkoi opintojaan Kaliforniassa. Opettajan ammatissa hän on ehtinyt olla yli 30 vuotta. Välillä hän on toiminut myös kansainvälisen politiikan professorina Tampereen yliopistossa. Onpa hän opettanut San Quentin vankilassakin.

"Ne miehet siellä vankilassa ovat erittäin opinhaluista," Vuosalo toteaa.

Runouden kääntäminen on Vuosalon erikoisrakkaus.

"Olen kiinnostunut runoudesta ilmaisumuotona. Johtuneeko siitä, että olen vastaanottavainen kirjallisuuden ja runouden suhteen pelkästään sen takia, että nautin niistä."

Ajatus kääntämistyöstä syntyi, koska Vuosalo halusi useampien voivan nauttia suomalaisesta runoudesta. Vuosalon mielestä Suomessa ei aina osata kääntää oikeita teoksia vieraille kielille. Aina ulkomaalaisia ei kiinnosta sama kirjallisuus, mikä on Suomessa listojen kärjessä. Toisena ongelmana on huono käännös. Kääntäjät eivät ole

Leo Vuosalo

englanninkielisiä heidän käännöksensä ovat mekaanisia, eivätkä elävää kieltä.

"Runous antaa minulle itse tyydytystä. Näen, että itse kullakin on näitä ajatuksia elämästä, kuolemasta, rakkaudesta ja ihmissuhteista. Halusin jakaa lukemaani runoutta toisten kanssa ja ajattelin, että käännöksilläni voin saada uutta lukijakuntaa," Vuosalo kertoo.

Kääntäminen on vaikeaa, koska englanti ja suomi ovat hyvin erilaiset kielet. Vuosalon mielestä englanti on paljon mekaanisempi kieli, tarvitaan useita sanoja kuvaamaan yhtä suomalaista sanaa. Lyyrisen runouden kääntäminen on vaikeinta hänen mielestään. Herkkyyks ei saa päästä katoamaan.

Omaakin runoutta Vuosalo on vuosien aikana kirjoittanut jonkin verran, mutta ei pidä sitä tarpeeksi hyvänä julkais-

tavaksi.

"Loppujen lopuksi Suomessa on vähän suomesta englanniksi kääntäjiä. Siis sellaisia, jotka osaisivat myös englannin täydellisesti, eivätkä vain kielen teknistä puolta," Vuosalo kommentoi.

"He eivät tunne ollenkaan meidän tšekäläistä miljöötämme omine erikoissanoineen ja ilmaisuneen. Vaikka olisi min-käläiset sanakirjat, oikeita ilmaisuja ei voi löytää tuntematta näitä miljöitä. Pitää tuntea katukielet, kirjakielet ja niin pois päin," hän jatkaa.

Suomessa on Vuosalon mielestä niin paljon hyvää runoutta, että se pitäisi tuoda muunkielisten ihmisten tietoisuuteen. Varsinkin naiset kirjoittavat enemmän herkkää runoutta.

"Johtuisiko siitä, että heillä on herkempi sielunkosketus ja maanläheisyys vai se, että

miehet eivät saa näyttää tunteitaan," hän pohtii syitä.

"Itse asun Berkeleyn alueella, mikä on ehkä vapainta koko maassa, joten en pelkää näyttää tunteitani. Mies saa itkeä ihan yhtä hyvin kuin nainenkin."

Tunteellisen suomalaisen miesrunoilijan Kaarlo Sarkian runot ovat Vuosalolle tuttuja. Mielirunoilijoita ovat mm. Aila Meriluoto, Saima Harmaja ja Eila Kivikk'Aho ja, miehistä Lassi Nummi.

Yhdessä englantia Bellevue Collegessa Nebraska, Omahassa opettavan Steve Stonen kanssa Vuosalo on kääntänyt juuri edellämäinittujen ja Sirka Seljan, Anna-Maija Raittilan ja Elizabeth Laurilan tuotantoa englanniksi.

Työn alla on parhaillaan Meriluodon 35 runon kääntäminen ja toivomuksena on saada kirja markkinoille joulukuksi, viimeistään ensi vuoden kevääseen mennessä.

Vieraillessaan äskettäin Suomessa Vuosalo tapasi Meriluodon, joka lupautui kirjoittamaan esipuheen työn alla olevaan teokseen.

Pian Vuosalolla on edessä eläkepäivät. Hänellä ei ainakaan ole ongelmana, mitä tehdä vapaa-aikanaan. Silloin hänelle vihdoin jää aikaa tarpeeksi rakkaalle käännöstyölle.

Julkaisemme tämän viikon englanninkielisillä sivuilla muutamia näytteitä Vuosalon ja Stonen käännöksistä. Ne ovat kirjasta "Wading Girls, contemporary Finnish women poets" vuodelta 1986.

Ortodoksien pyhäköt kartoitettiin

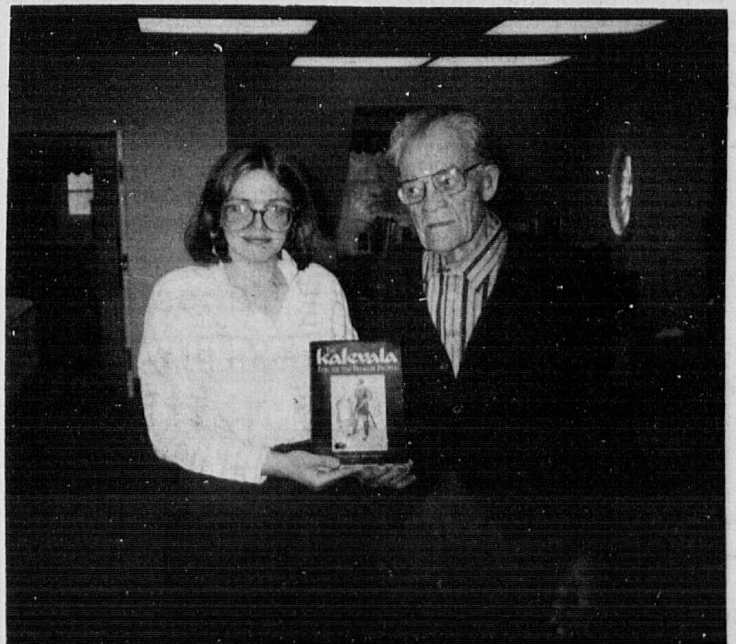

Toinen voimakas Suomen kirkko, kreikkalais-katolinen kirkko, on kartoittanut pyhäkkönsä.

Suomen ortodoksisessa kirkkokunnassa toimii nykyisin 135 kirkkoa, tsasounaa tai kappelia. Ennen viime sotia pyhäkköjä oli käytössä runsaat 200 sataa. Tämä käy ilmi kirkollishallitukselle luovutetusta selityksestä, jossa kartoitettiin kirkollisten rakennusten tilaa ja uudistushankkeita.

Pyhäköistä vanhin on Lappeenrannan kirkko vuodelta 1785. Toiseksi vanhin on Hatuvaaran pieni tsasouna, joka otettiin käyttöön vuonna 1792. Suurin pyhäkkö on Helsingin Uspenskin katedraali, jossa on 967 neliometriä. Toiseksi suurin on Kotkan kirkko, jonka huoneistoala on 585 neliometriä.

Seurakunnissa on selvityksen mukaan keskimäärin yksi 120 neliometrin suuruinen pyhäkkö 416 ortodoksia kohti. Samalla kirkkokunnassa on pappi 2,2 pyhäkköä ja 928:aa seurakuntalaista kohti. Työryhmän mukaan tämä merkitsee pastoraalisen tehtävän vaikeutumista kirkossa, joka on aina korostanut hengellisen kasvun ja henkilökohtaisen opetuksen tärkeyttä.

NEWPORT, NH - Kaarle H. lehtinen lahjoitti äskettäin Eino Fribergin kääntämän Kalevalan Newportin Richards kirjastolle. Lehtinen lahjoitti myös kolme muuta kirjaa: Liisa A. Liedeksen toimittaman Finnish Imprint, Vilho Niitemaan toimittaman Old Friends-Strong Ties ja Olavi Koivukankaan Sea, Gold & Sugarcane: Finns in Australia, 1851-1947. Kuvassa kirjastonhoitaja Andrea Thorpe vastaanottamassa kirjoja Lehtiseltä.

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

Burbankin sairaala tarjoaa vapaaehtoistyötä kaikille 14 vuotta täyttäneille tai sitä vanhemmille henkilöille.

Osanottajilla on tilaisuus oppia uutta, voida seurustella mielenkiintoisten ihmisten kanssa ja mikä parasta, saada henkilökohtaisesti kokea vapaaehtoistyön merkitys.

Lisätietoja saa ottamalla yhteyden sairaalan vapaaehtoispalveluun soittamalla numeroon 343-5458.

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 16. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Tanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, syysk. 16. p:nä klo 8-12 yöllä. Kurt Bischoff huolehtii musiikista. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

Suomen kieltä opetetaan maanantaisin syysk. 18 - marrask. 20 päivinä klo 7 - 9 illalla Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Opetusta kolmella tasolla.

Maynard, MA

Olemme saaneet tietoomme, että Thelma Mattson on potilaana Burbankin sairaalassa Fitchburgissa. Äskettäinen kaatuminen aiheutti lonkan murtumisen ja hän on nyt saamassa terapiahoitoa.

Mikäli haluatte käydä häntä tervehtimässä tai lähettää hänelle kortin, hänen huoneensa numero on Bullock 284, Burbank Hospital, Fitchburg, MA 01420.

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS

Uutispaloja

Fitchburgin postilaitos on lähettänyt kaikille postilokeroasiakkailleen kirjeen, missä heitä kehoitetaan lisäämään postilokeronsa numero osaksi osoitettaan. Esimerkiksi Raivaajan osoitteen tulisi olla P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Syy miksi me kerromme tästä lukijoillemme, on se, että marraskuun ensimmäisestä päivästä lähtien postilaitos on uhanut palauttaa lähettäjälle kaiken sen postin, mistä tämä numero puuttuu.

Siis, hyvät lukijat, toimitaessanne asioitanne Raivaajan kanssa postitse, olkaa ystävällisiä ja lisätkää nuo neljä kriittistä numeroa - 0600 - osoitteeseemme!

Esther LaBombard, 156 Sanborn St., täyttää 86 vuotta tämän kuun 15. päivänä.

Lasten kansantanhuryhmä Kuutamaloiset aloitti toisen tanssikautensa viime viikon lauantaina kokoontumalla Messiah Lutheran kirkon tiloissa.

Harjoitukset tullaan pitämään viikottain tämän kuun ajan, koska ryhmän tulee valmistautua esiintymiseensä Gardner Heritage Parkin suomalaisia perinteitä esittelevän näyttelyn avajaisissa syyskuun 30. p:nä.

Harjoitukset pidetään klo 1:30 iltapäivällä, aloittelijoiden luokka kokoontuu 2:15.

Lisätietoja saa ottamalla yhteyden Eila Eagle:iin 874-2188.

Westminsterin kaupungin kolmas vuosittainen hyväntekeväisyystilaisuus pidettiin lauantaina, elok. 26. päivänä. Joka vuosi kaupunki lahjoittaa päivän tuottamat tulot johonkin hyvään paikalliseen tarkoitukseen.

Tänä vuonna vastaanottajaksi oli valittu Van Hazingan Brookside Farm. Yksi Brooksidin lato ja tuotantoraken jatkuu seuraavalla sivulla

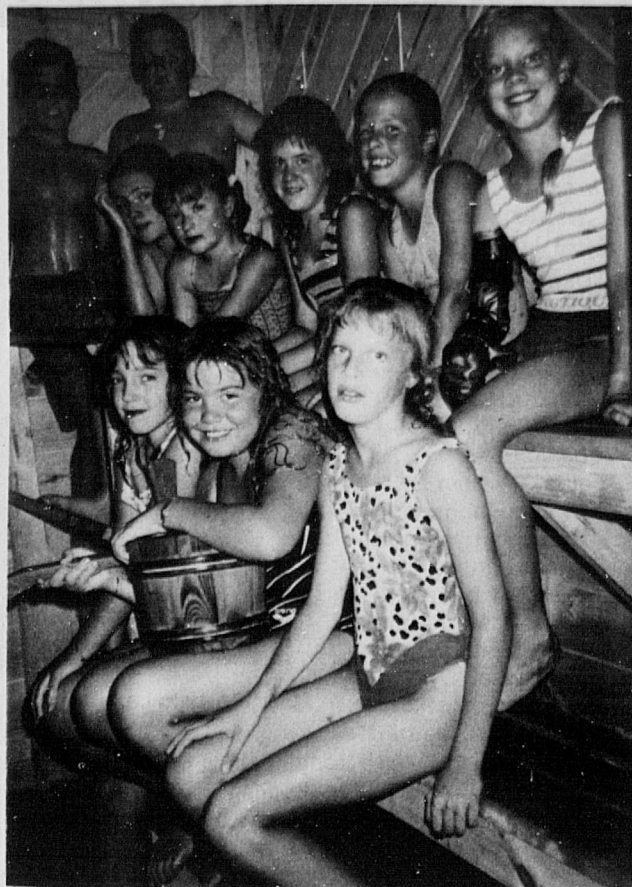
Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
syysk. 16.p. 1989
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

Kuutamolaiset kokoontuivat sauna- ja uintikutsujen merkeissä viime kuussa Joyce ja Lloyd Hannulan kotiin Westminsteriin. Innokkaat saunojat edessä (vas.) Nicole Vaillette, Audra Lane ja Lindsey Eagle. Takana Jason Lane, Joshua Lane, Erik Klemetti, Kristina Klemetti, Alexi Gallant, Jessica Eagle ja Adrianne Gass.

FITCHBURG, MA - Steve Piermarini Quartet päätti Upper Commonin (Kuusamon) soittokatoissa pidetyt kesäkonsernit, joiden sponsorina toimivat Workers' Credit Union, Fitchburgin kaupungin puistovirasto ja Arts Lottery Council. Kuvassa pasunisti Steve Piermarini.

Tanssit
Sovittajan Puistossa
Finn Park Road
Demond Pond, Rutland, MA
Lauantaina, syysk. 16 p.
klo 8 - 12 yöllä

Kurt Bischoff

Virvokkeita
Finnish American Club of Rutland
(F.T.S.S.)

99. toimintavuotemme

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaus New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehu- tarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Perjantaina, syysk. 15 p. klo 7-9 lähetysmyyjäisten "workshop".

Lauantaina, syysk. 16 p., 7:30 ill. Kahvila - Shillena Parks antaa ohjelmaa.

Sunnuntaina, syysk. 17 p., 9:00 aam. rukous. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu ja Raamattuluokka. Klo 9:30 Korkea-koululaisten Raamattuluokka. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollisjumalanpalvelus. Klo 3:00 suomenkielinen naistenliitto kokoontuu.

Maanantaina, syysk. 18 p., 7:30 ill. Messia Kiltan naiset kokoontuvat. Vieraspuhujana Chaplain Dave Brook.

Tiistaina, syysk. 19 p., suomenkielinen naiskuoro aloittaa harjoitukset. Klo 7:30 "Heart to Heart" oppitunti.

Torstaina, syysk. 21 p., 10:00 aam. Raamattuluokka. Klo 7:30 ill. "Knowing God" oppitunti alkaa.

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

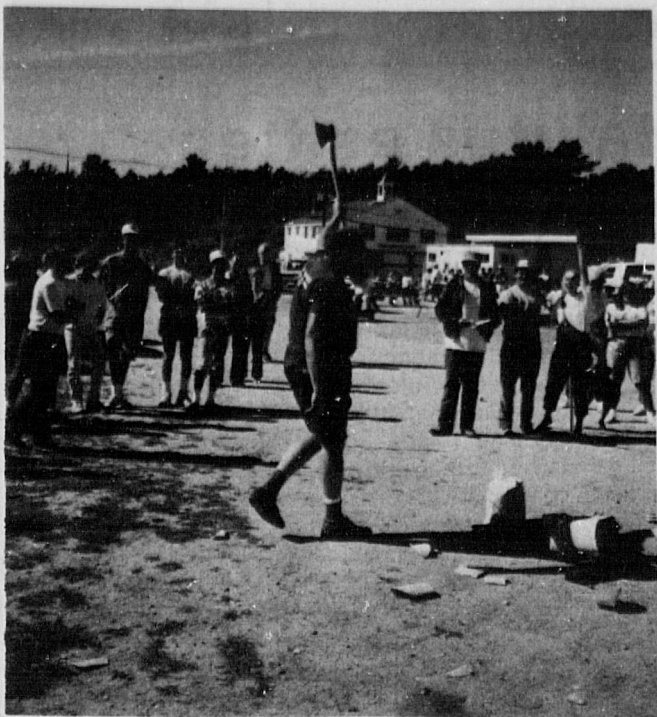
Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Russell Van Hazinga hakkasi mäntytukin kahtia 13 sekunnissa. Katsojat löivät vetoa siitä, onnistuuko hän hakkaamaan tukin poikki alle 20 sekunnissa.

UUTISPALOJA ... jatkoa edellisluvulta

nus paloivat maan tasalle kesäkuun 23. päivän tulipalossa.

★

Viesti Kulissilta

Jyväskyläläisen teatteriyhdistys Kulissin Mauri Pii soittaa pirautti toimituksemme viime viikolla kiittäkseen ryhmän täällä saamasta vieraanvaraisuudesta.

Pii sanoi matkan sujuneen kokonaisuudessaan erinomaisesti, eikä kukaan ole katunut matkalle lähtöä. Tiukka aikataulu teki monet väsyneeksi loppumailleilla, mutta kokemukset olivat lähes yksinomaan positiivisia.

Hän halusi kiittää ryhmän tšekäläistä sponsoria Finnish Cultural Center'ä, joka huolehti Fitchburgin esityksestä

kaikkine järjestelyineen. Muistot olivat kuulemma vain hyviä.

Erityisen kiitoksen sai myös näytöksen jälkeinen kahvittelaisuus Saiman Puistossa. Pii halusi kiittää kaikkia niitä henkilöitä, jotka olivat leiponeet ja jotka olivat saapuneet paikalle näyttelijöitä tavataksaan ja heidän kanssaan rupatellakseen.

Kulissilaisten mielestä tšekäläiset ihmiset olivat ihmeellisen ystävällisiä ja välittömiä. Ja jos heillä sattui olemaan sukulaisia tai tuttavuuksia Jyväskylän maisemissa, terveisiä pyydettiin kertomaan.

"Minulla on edessäni tällainen Saiman Puistosta ottamani paperilautanen, jossa on ainakin kahdeksan nimeä soitamista varten," Pii kertoi.

"Olen niitä nyt alkanut soitella ja soittojen vastaanottajat ovat olleet ihmeissään ja ovat tokaisseet: 'Sielläkö te olette olleet?'" hän jatkoi.

Lupasi vielä lopuksi, että "perästä kuuluu ..."

★

Venäläispastori Stephen Matveiuk, tulkkinaan Johannes Pella, puhuu Bethel seurakunnan kokouksessa Saiman Puistossa sunnuntaina, syysk. 17. p:nä klo 2 iltapäivällä.

Pastori Matveiuk on Venäjällä asuessaan paljon kärsinyt uskonsa tähden Jumalaan. Hän on ollut vankiloissa ja työleireillä kaikkiaan 15 vuotta.

Kerran yöllä häneltä poltettiin koti maan tasalle ja hän perheineen pelastui aivan viime tingassa palamasta kuoli-aaksi sen mukana.

Myöhemmin hänen 18-vuotias poikansa murhattiin uskon tähden.

Pastori Matveiukilla, joka perheensä kanssa nykyisin asuu Fitchburgissa, on voimakas sanoma Jumalan avusta ja uskollisuudesta elämän vaikeissakin olosuhteissa.

Tule kuulemaan ja tuo ystäväsi.

Tässä tilaisuudessa kuullaan myös venäjänkielisiä lauluja, joiden Sanomapääpiirteiltään fukitaan suomeksi.

Järjestää Fitchburgin Suomalainen Bethel-seurakunta.

M.M.

Finlandia Foundation Boston Chapter

BOSTON - Finlandia Foundationin Bostonin jaosto aloittaa syyskauden toimintansa sunnuntaina, syysk. 17. p:nä klo 3 iltapäivällä St. Paul's Evangelical Lutheran kirkon tiloissa, 929 Concord Turnpike (Rt. 2), Arlington.

Puhujana kokouksessa tulee toimimaan Sinikka Sahi, joka on opetusharjoittelua ohjaava historian lehtori Helsingin ensimmäisessä normaalkoulussa, mikä on Helsingin yliopiston harjoittelukoulu.

Havardin yliopiston vierailevan tiedemiehen roolissaan Sahi aikoo perehtyä erityisesti kansainväliseen koulutukseen.

Puheessaan hän käsittelee Suomen ja Neuvostoliiton naapurisuhteita historiallisesta näkökulmasta.

Lexington, MA

Elizabeth Marie Capp, Elizabeth ja William Cappin tytär ja Ellen Lindellin ja edesmenneen Lauri Lindellin tyttären tytär, on aloittanut opintonsa University of New Hampshiressä Durham, NH:ssä.

Pääaineenaan hän opiskelee biologiaa.

Elizabeth sai päästötodistuksen Lexington High Schoolista tänä keväänä ja hänen nimensä löytyy kirjasta "The most Outstanding Students of America".

Lori An Capp, Elizabeth ja William Cappin tytär ja Ellen Lindellin ja edesmenneen Lauri Lindellin tyttären tytär, on aloittanut toisen yliopistovuotensa North Adams State yliopistossa North Adamsissa.

Lori sai päästötodistuksen Lexington High Schoolista 1987 ja aikoo valmistua alusteen opettajaksi.

DO IT NOW

WORKERS' CREDIT UNION WANTS YOUR MORTGAGE

If you're thinking about buying a home, or refinancing your existing mortgage, now is the time to do it! Mortgage rates are the lowest they've been in quite some time, and there's no telling when they'll head back up.

We have a variety of fixed-rate mortgage programs, tailored for any number of financial situations. There is one that's right for you, and anyone can apply for a mortgage at Workers' Credit Union.

Refinancing • Construction Loans • Owner and Non Owner Occupied
Second Homes • Monthly or Bi-Weekly Plans
Fast Service • Very Competitive Rates

Come Talk With Us Today

In Touch with You.
for Over 75 Years

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

815 Main Street, Fitchburg 345-1021 • 40 Fairmount Street, Fitchburg 343-5810
313 Pleasant Street, Gardner 632-9200 • 12 N. Main Street, Orange 544-2188

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 43 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Suomen uutisia

Suomen Rauhanliitto ei päästä puolustusvoimia röyhistelemään ilman vastarintaa. Sotaharjoituksen aikana jaettiin tietoa kertausharjoituksista kieltäytymisestä.

Valpas-sotaharjoituksessa puolustetaan Helsinkiä - -
Viekas-harjoituksessa puolustetaan ihmishenkiä

Puolustusvoimat ja Rauhanliitto taistelivat pääkaupungissa

Helsingissä ja pääkaupunkiseudun kunnissa käynnistyi äskettäin puolustusvoimien "Valpas-89" -sotaharjoitus.

Valtakunnan keskustaa puolustettiin noin 3,000 miehen ja 200 ajoneuvon voimin.

Myös Suomen Rauhanliitto oli tiukasti asemassa; tiedotussotaa puolustusvoimia vastaan käytiin "Viekas-89" -vastaoperaatiolla.

"Valpas-89" -sotaharjoitus oli kolmipäiväinen tapahtuma.

Noin 200,000 markkaa maksavassa harjoituksessa oli mukana Kaartin pataljoona, Uudenmaan jääkäripataljoona, Helsingin ilmatorjuntarykmentti ja Suomenlinnan rannikkotykistörykmentti.

Harjoitukseen osallistuivat myös Riihimäen viestirykmentti, Uudenmaan prikaati ja Hämeenlinnan panssariprikaati.

Ensimmäisen päivän ohjelmassa oli valmiusharjoitus. Sota-ajan valmiuksia harjoitettiin pitämällä yhteyttä Uudenmaan lääninhallitukseen, Helsingin puhelinyhdistykseen, Postin lajittelukeskukseen ja Yleisradioon.

Yksi harjoituksen päätavoitteista oli juuri yhteistoiminnan harjoittelu puolustusvoimien ja eri viranomaisten kesken.

Myös Helsingin poliisilaitos osallistui harjoituksiin liikennejärjestelyjen ja -ohjauksen osalta.

Tankit eivät vyöryneet

Joukkojen siirtäminen oli pyrittävä sijoittamaan ruuhka-aikojen ulkopuolelle.

Harjoituksessa oli mukana yli 200 ajoneuvoa, mutta Helsingin kaupunkialueelle ei panssaroituja ajoneuvoja tunkeutunut kuin vajaa kymmenkunta.

Rauhanliitto kävi vastahyökkäykseen

Suomen rauhanliitolta oli

sotaharjoituksen aikana kovat piipussa. "Viekas-89" -rauhanharjoituksessa annettiin mm. jatkuvaa neuvontaa reservinkieläytymisestä.

Rauhanliiton mielestä armeija etsii kaupunkiharjoituksen kautta itselleen uusia olemassaolon perusteluja.

Perinteisten uhkakuvien hä-

vittyä armeija etsii oikeutusta toiminnalleen terrorismin pe-

lostaa, Rauhanliiton jakamassa lehdistötiedotteessa sanottiin.

Liitto muistuttaa, että aseellisesta palveluksesta voi vapautua reservissäkin hakeutumisen täyttämällä. Reserviläisen vakaumusta ei enää tutkita, kuten ei siviilipalvelusmiehenkään.

Puolustusvoimatkin rauhoittelee yleisöä kaupunkikuvaan ilmestyvien sotilaiden varalta.

- "Elämme Suomessa syvän rauhan aikaa. Suhteemme naapurimaihin ja muuhun maailmaan ovat kunnossa", puolustusvoimat vakuutteli esitellessään julkiselle sanalle sotaharjoituksen kulkua.

Suomen uutisia

Hallitus esitteli budjetin

Pääministeri Harri Holkerin johtama hallitus on julkistanut ensi vuoden tulo- ja menoarvioesityksensä eli budjetin, jonka loppusumma on 139,7 miljardia markkaa.

Esityksessä esitetään mm. lapsilisien nostamista 15 prosentilla, teiden rakentamista enemmän kuin liikenne kasvaa, sosiaalipalveluihin 3,000 ja terveydenhuoltoon 1,500 uutta virkaa, keskituloisten marginaaliverotuksen laskemista, liikevaihtoveron kiristämistä, yritysten tuloveroasteen laskemista ja veronpalautuksen sekä jälkiverojen muuttamista korollisiksi.

Hallitus yrittää hillitä kansalaisten kulutusta liikevaihtoveron korotuksella ja kannustaa säästämistä omaisuus-

tulovähennyksen korotuksella.

Hallitus myös korjaa taantnehtivasti tämän vuoden verotuksessa sattuneen virheen, joka kiristi joidenkin yksinhuoltajien verotusta.

Oppositio puolueista Suomen keskusta arvosteli hallituksen budjettia epäsosiaalisiksi eikä se täytä puolueen mielestä taloudellisen tilanteen asettamia vaatimuksia. Keskustan mukaan valtion menot kasvavat liikaa, mikä lisää inflaatiopaineita ja syventää vaihtotaseen vajetta.

Myös maataloustuottajien keskusliitto MTK sekä työantajat järjestöt ja ammattiyhdistysliike ovat arvostelleet hallituksen budjettia, tosin eri syistä.

Wärtsilä luopuu telakoistaan

Wärtsilä-konserni luopuu enemmistöään omistamassaan, tappiollisessa Wärtsilä Meriteollisuus-yrityksessä. Tähän saakka Wärtsilä on omistanut 70 prosenttia osakkeista, mutta jatkossa sen osuus pienenee 19 prosenttiin.

Osakkeistaan Wärtsilä myy "tuntemattomalle taholle" 51 prosenttia ja Valmetille jää edelleen 30 prosenttia.

Jo tilattujen laivojen rakentaminen turvattiin sopimuksella, jonka mukaan valtio, raiohittajat ja omistajat takaavat yhtiölle uutta lainaa. Tämä

merkitsee satojen miljoonien markkojen tukea yhtiölle.

Valtion osuus takauksista on puolet, Wärtsilän ja Valmetin osuus yhteensä 25 prosenttia sekä Suomen Yhdyspankin ja Postipankin osuus yhteensä 25 prosenttia. Samalla valta yhtiössä siirtyy toistaiseksi valtiolle.

Rauma-Repolan pääjohtaja Tauno Matomäki tuomitsi jyrkästi tehdyn sopimuksen vaatien myös muille telakayhtiöille eli Rauma-Repolalle ja Hollmingille samanlaista tukea.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$618 - SEATTLE \$649
LOS ANGELES \$699 - TORONTO \$655

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

"PUHUMME SUOMEA"

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Presidentti Koivisto:

Sotainvalidia ei saa unohtaa

Presidentti Mauno Koivisto avasi valtakunnallisen Sotainvalidien viikon syyskuun ensimmäisenä sunnuntaina. Hän totesi televisiopuheessaan, että Suomen aineelliset edellytykset sotainvalidien ja heitä kotona hoitavien puolisojen tukemiseen ovat paremmat kuin milloinkaan ennen.

Viikon suojelijana toiminut presidentti Koivisto sanoi, että sodan aikana haavoittunut veli hoidettiin turvaan ja apua saamaan itseä ajattelematta.

- Meillä kaikilla on yhteinen vastuu siitä, että emme nytään jätä kaveria - unohda sotainvalidia - kun Suomessa yleisesti ottaen menee hyvin, Koivisto totesi.

Koivisto sanoi, että sotien Suomen invalideja on nykyisin elossa lähes 42,000. Heidän keski-ikänsä on 71 vuot-

ta. Sotavammaisten huollon, hoidon ja kuntoutuksen tarve kasvaa heidän ikääntymisensä myötä.

- Keräyksen ja Sotainvalidien viikon suojelijana uskon, että koko Suomen kansa haluaa muistaa ja auttaa paljon kokeneita ja kärsineitä sotavammaisiamme, presidentti sanoi.

Koivisto lähetti tervehdyksensä myös sotainvalideille ja heidän puolisoilleen.

Sotainvalidien veljesliitto kerää jäsenistönsä tukemiseen varoja marraskuun loppuun asti kestävällä valtakunnallisella keräyksellä. Sen tunnuksena on tänä vuonna "Sotakaveria ei jätetty - et-hän jätä kaveria nyt".

Liitto kerää varoja jäsenis-

tönsä tukemiseen nyt 46. ker- hankkia varoja 13 miljoonaa markkaa.

Sotainvalidien viikon suojelijana toiminut presidentti Mauno Koivisto muistutti televisiopuheessaan, kuinka sodan aikana haavoittunut veli hoidettiin turvaan ja apua saamaan itseä ajattelematta.

- Meillä on yhteinen vastuu siitä, ettemme nytään jätä kaveria.

Pikku-uutisia

Kaikki suomalaiset keskiluokkaa

Pääministeri Harri Holkerin mukaan kaikki suomalaiset kuuluvat nykyään keskiluokkaan.

Suomesta puuttuvat sekä köyhät että rikkaat ja taloudellisesti suomalaiset ovat erittäin yhtenäinen ryhmä Holkerin mukaan. Pääministeri esitti arvionsa avatessaan kansainvälisen uskontososiologisen konferenssin Helsingissä.

Holkerin mukaan suomalaiset ovat kansa, jonka yhtenäisyys perustuu kieleen, uskontoon, historiaan ja pohjoiseen ilmastoon.

14 miljoonaa kirkon tilaisuuksissa

Luterilaisen kirkon tilaisuuksissa kävi viime vuonna 14.1 miljoonaa kävijää. Luku on suuri, mutta pienempi kuin vuonna 1987, jolloin kävijöitä oli 400,000 enemmän.

Erilaisiin jumalanpalveluksiin osallistui 8.1 miljoonaa kävijää. Varsinaisiin jumalanpalveluksiin osallistui viikottain 2.5 prosenttia seurakuntalaisista, esimerkiksi Suomen suurimman seurakunnan, yli 55,000 jäsenen, Helsingin Malmin kirkkokäyntiprosentti oli 1.8.

SMP uusi johtoon

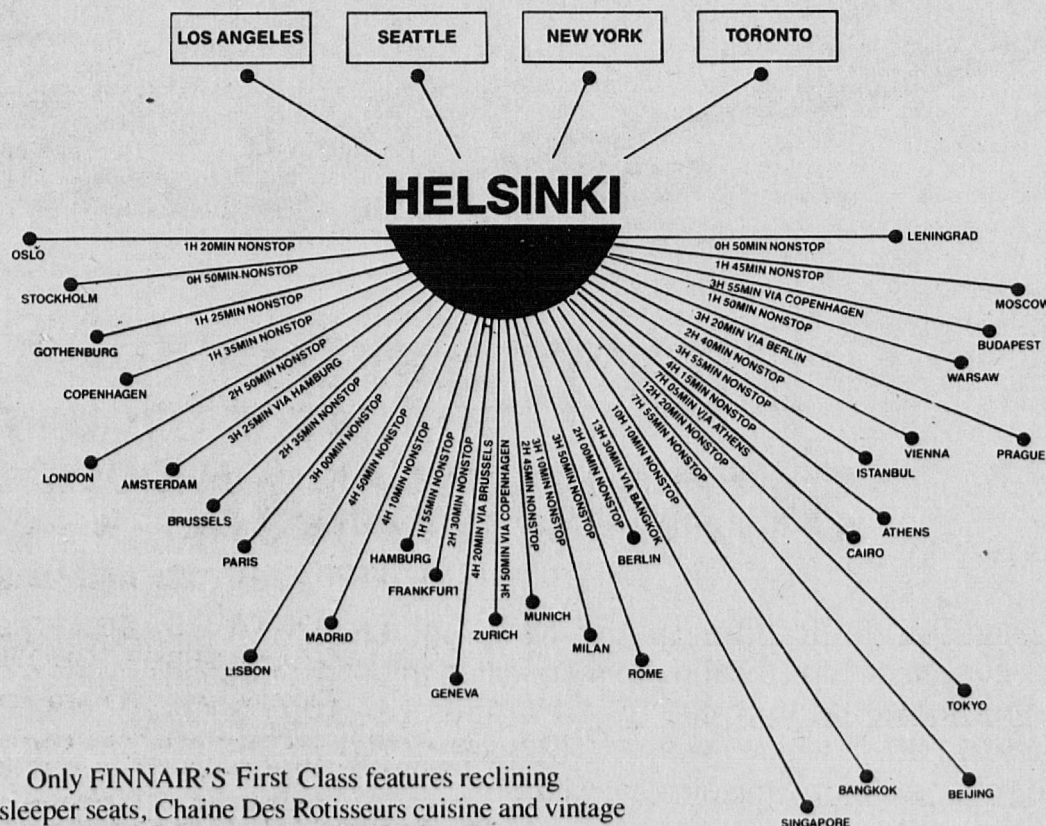
Suomen maaseudun puolueen puoluekokous Porissa valitsi puolueen uudeksi puheenjohtajaksi kansanedustaja Heikki Riihijärven.

Entinen puheenjohtaja Pekka Vennamo siirtyy syksyllä posti- ja telehallituksen pääjohtajaksi.

Puolueen eduskuntaryhmän puheenjohtajaksi valittiin Sulo Aittoniemi. Molemmat valinnat olivat yksimielisiä.

Uusi puheenjohtaja Riihijärvi haluaa korostaa puolueen politiikassa nykyistä enemmän kristillisiä arvoja.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room...plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR. Toll Free 800-950-5000; In New York City 212-389-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide. Toll Free 800-221-4300.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOSLTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906)827-3906
Jälleen myyjä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Suomi ei palauttanut neuvosto-loikkaria

Neuvostoliitosta Suomeen loikannutta mieshenkilöä ei palautettu takaisin Neuvostoliittoon.

Suojelupoliisi kuulusteli miestä, joka ei halunnut palata takaisin eikä halunnut hakea turvapaikkaa tai oleskelulupaa Suomesta. Tällöin suojelupoliisi päästi miehen jatkamaan matkaansa kolmanteen maahan.

Poliisin mukaan voitiin tulkitä miehen tarvitsevan turvapaikkaa, vaikkei hän sitä Suomesta halunnutkaan hakea.

Kiina ärähti Amnestylle

Kiina arvosteli äskettäin ihmisoikeusjärjestö Amnesty Internationalin raporttia, jossa Kiinaa syytettiin toisinajattelijoiden kiduttamisesta, teloittamisesta ja joukkopidätyksistä.

Kiinan ulkoministeriön edustaja sanoi, että Amnestyn juuri julkaistu tiedote puuttuu Kiinan sisäisiin asioihin.

- Yhdelläkään ulkomaisella järjestöllä ei ole oikeutta puuttua asiaan, joka on täysin maan sisäinen asia, korosti edustaja. Samalla hän kiisti tiedot, joiden mukaan Kiinassa olisi poliittisia vankeja.

Amnesty kertoi raportissaan, että tuhansia kiinalaisia odottaa teloitus tai pitkä vankeusrangaistus Pekingin demokratialiikkeen mielenosoituksen tukahduttamisen jälkeen.

Pohjolan lennot savuttomiksi

Finnarin ja SAS:n reittilennnoilla tulee Pohjoismaissa voimaan marraskuussa tupakointikielto. Kielto koskee kaikkia alle sadan minuutin lentoja. Savuttomia pohjoismaisia lentoja ehdotti alkukesästä Pohjoismaiden neuvosto.

Ajatuksen tupakointikiellosta esitti Norjan sosiaaliministeri viime vuonna. Finnair otti tuolloin ehdotukseen myönteisen kannan, mikäli sääntö koskisi muitakin lentoyhtiöitä.

Finnair on ensimmäinen lentoyhtiö maailmassa, joka aloitti paikkojen varaamisen tupakoimattomille matkustajille. Tämä tapahtui 20 vuotta sitten ja koski silloin ulkomaan lentoja. Viime vuonna muuttuivat Finnairin kotimaan lennot savuttomiksi.

Wärtsilältä vaaditaan satoja miljoonia

Yhdysvaltain merimiesunioni vaatii Wärtsilältä 356 miljoonan markan vahingonkorvauksia.

Unionin mukaan Wärtsilä on Monterey-laivan korjauksen yhteydessä huijannut laivan omistanutta yhtiötä.

Wärtsilä puolestaan vaatii omistajayhtiöltä 130 miljoonan markan korvauksia, jotka yhtiö on jättänyt korjauksista maksamatta.

Argentiina luovuttaa entisen SS-upseerin

Argentiinalainen tuomioistuon on määrännyt natsirikolliseksi epäillyn Josef Schwammbergerin luovutettavaksi Saksan liittotasavaltaan, jossa häntä odottaa syyte osallistumisesta ainakin 5,000 juutalaisen surmaamiseen.

Nyt 76-vuotias itävaltalais-syntyinen Schwammberger on entinen SS-upseeri. Hänen epäillään surmanneen

juutalaisia Przemyslin työleirissä miehitetyssä Puolassa toisen maailmansodan aikana. Hän voi vedota karkotuspäätöksestä Argentiinan korkeimpaan oikeuteen. Karkotuksen toimeenpanoon tarvitaan vielä Argentiinan ulkoministeriön päätös.

Schwammberger pidätettiin joulukuussa Cordoban maakunnassa Argentiinan pohjois-

osassa. Hän karkasi vankilasta Itävaltasta vuonna 1947 ja saapui Argentiinaan vuonna 1949.

Juutalaisten joukkomurhia tutkiva Simon Wiesenthal -keskus on sijoittanut hänet kymmenen tavoitellun natsirikollisen listalle, ja Saksan liittotasavalta tarjosi 250,000 dollaria hänen kiinnittamisestaan.

\$420 miljoonan heroiniilasti kaapattu Hong Kongissa

HONG KONG - Poliisit kertoivat tehneensä Hong Kongin

historian toiseksi suurimman heroiniakaappauksen vi-

me viikon maanaitana takavarikoidessaan 925 paunan huumelastin, minkä katuvoksi arvellaan \$420 miljoonaa.

Poliisi uskoo, että huumeen määränpäässä oli Yhdysvallat.

Huumeet oli piilotettu 30 matkalaukkuun, mitkä löydettiin tyhjiillään olevasta asuinrakennuksesta.

Nelipäiväinen etsintä johti kahden miehen ja kahden naisen pidätykseen.

Poliisit etsivät edelleen kolmea muuta miestä, joiden uskotaan osallistuneen salakuljetukseen, mikä poliisien uskomuksen mukaan sai alkunsa Thailandista.

Reportterit ja valokuvaajat tarkastelemassa Hong Kongissa viime viikolla takavarikoitua heroiniä ja aseita.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
THE AIRLINE OF SCANDINAVIA